

การจัดการความเสี่ยงของธุรกิจในเทคนิคอุตสาหกรรมลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร

นางสาวสุกศรี นุ่นมี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**Risk Management of Business in Lad Krabang Industrial Park ,
Bangkok Metropolis**

Miss Suppasri Nunmee

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การจัดการความเสี่ยงของธุรกิจในเขตนิคมอุตสาหกรรม ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
ชื่อและนามสกุล	นางสาวศุภศรี นุ่นมี
แขนงวิชา	บริหารธุรกิจ
สาขาวิชา	วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยานี ภาคอึด

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2553

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยานี ภาคอึด)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ชยงการ ภมรมาศ)

.....
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ การจัดการความเสี่ยงของธุรกิจในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร

ผู้ศึกษา นางสาวศุภศรี นุ่นมี รหัสนักศึกษา 2513000998 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยานี ภาคอัฐ **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจผู้บริหารในการนำเครื่องมือทางการเงินมาใช้ป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ (2) ศึกษาถึงแนวทางที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนธุรกิจ

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทในเขตนิคมอุตสาหกรรมที่มีธุรกรรมระหว่างประเทศจำนวน 39 บริษัท สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้บริหารของทุกบริษัทมีความรู้ ความเข้าใจในการนำเครื่องมือทางการเงินมาใช้ป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ (2) แนวทางที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน คือการพิจารณาปัจจัยตามลำดับดังนี้ 1. ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน 2. อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ 3. อัตราค่าธรรมเนียม และ 4. การให้บริการของธนาคาร กล่าวคือ เมื่อมีการทำธุรกรรมระหว่างประเทศในช่วงที่อัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวนมากที่สุด บริษัทต่าง ๆ จะใช้เครื่องมือทางการเงินในการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนโดยไม่คำนึงถึงอัตราค่าธรรมเนียมและการให้บริการของธนาคาร ในทางกลับกันถ้ามีการทำธุรกรรมระหว่างประเทศในช่วงที่อัตราแลกเปลี่ยนค่อนข้างมีเสถียรภาพผู้บริหารจะพิจารณาว่าค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นจากการป้องกันความเสี่ยงคุ้มค่ากับความเสียหายทางการเงินที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้บริหารจะเลือกความคุ้มค่าที่สุด

คำสำคัญ การจัดการความเสี่ยง นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. กัลยาณี ภาคอต อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้ซึ่งกรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขจนการศึกษาค้นคว้าอิสระเสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ชยงการ ภมรมาศ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการ ตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ และให้คำแนะนำเป็นอย่างดีตลอดมา

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน และอาจารย์ ภายนอกที่มหาวิทยาลัยได้เชิญมาให้ความรู้แก่นักศึกษา บุรพจารย์ที่ประสาทความคิด ประสิทธิภาพ ความรู้แก่ผู้ศึกษา เจ้าหน้าที่ประสานงานมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง ผู้มีพระคุณที่ให้ความช่วยเหลือทุกท่าน รวมทั้งเพื่อนร่วมงาน เพื่อนนักศึกษาทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อนบัณฑิตศึกษารุ่น 8 แขนงวิชาวิทยาการจัดการ และญาติพี่น้องที่ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำ ปรึกษา ชี้แนะข้อบกพร่องในการศึกษา ขอขอบพระคุณผู้บริหารทุกท่าน ที่ช่วยอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือช่วยกรอกแบบสอบถาม และช่วยติดตามแบบสอบถามกลับมาจนได้ข้อมูลเพียงพอสำหรับการศึกษา

ท้ายที่สุดนี้ หากมีสิ่งขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขออภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและความผิดพลาดนั้น และผู้เขียนหวังว่าการค้นคว้าอิสระนี้คงเป็นประโยชน์บ้างไม่มากนักน้อยสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจที่จะศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการลดความเสี่ยงโดยใช้เครื่องมือทางการเงินต่อไป

ศุภศรี นุ่นมี

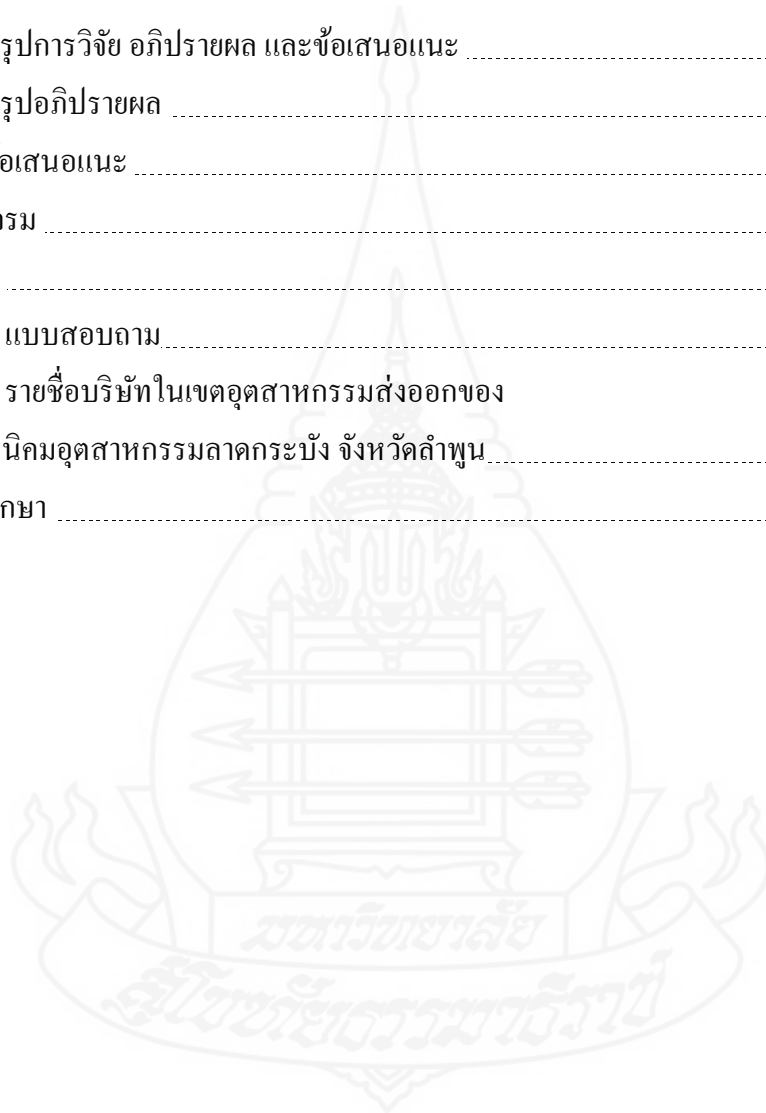
พฤศจิกายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	3
ขอบเขตการศึกษา	3
วิธีการศึกษา	4
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่จะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
การนิคมอุตสาหกรรม	6
แนวคิดการบริหารความเสี่ยงทางธุรกรรมโดยวิธีใช้เครื่องมือทางการเงิน	9
ประเภทของความเสี่ยง	14
แนวทางในการจัดการความเสี่ยง	16
ทฤษฎีตัดสินใจทางสถิติ	17
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
วิธีการศึกษา	30
สถิติในการวิเคราะห์	31
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	34
ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ	37
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยง	49
จากอัตราแลกเปลี่ยน	
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
สรุปอภิปรายผล	55
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	63
ก แบบสอบถาม	65
ข รายชื่อบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกของ	
นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง จังหวัดลำพูน	75
ประวัติผู้ศึกษา	79

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	34
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	34
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา ..	35
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาที่เรียน	35
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง ผู้ให้ข้อมูล	36
ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามผู้มีอำนาจในการ ตัดสินใจในการบริหารการเงิน	36
ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภท อุตสาหกรรม	37
ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลา ที่เปิดดำเนินการ	38
ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง ผู้ให้ข้อมูล	38
ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวน และร้อยละของวัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศ	39
ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวน และร้อยละของสกุลเงินที่ใช้ในการส่งออกสินค้า และสกุลเงิน ที่ใช้นำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ	39
ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวน และร้อยละของระยะเวลาในการให้เครดิตแก่ลูกค้าต่างประเทศ และระยะเวลาในการชำระค่าสินค้าให้กับเจ้าหนี้ต่างประเทศ	40
ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวน และร้อยละของเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ	41
ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวน และร้อยละของสกุลเงินที่ใช้ในการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ	41
ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวน และร้อยละของระยะเวลาการจ่ายเงินกู้ของบริษัทที่มีการกู้ ยืมเงินจากต่างประเทศ	42
ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวน และร้อยละของรูปแบบของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม จากต่างประเทศ	43

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวน และร้อยละของการใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกัน ความเสี่ยงทางการเงิน.....	43
ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวน และร้อยละของการความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือ ทางการเงิน.....	45
ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวน และร้อยละของระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เครื่องมือทางการเงิน.....	48
ตารางที่ 4.20 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน.....	49
ตารางที่ 4.21 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ยที่มีผลต่อการ ตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน.....	51
ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านอัตราค่าธรรมเนียมที่มี ผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน.....	52
ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางการให้บริการของ ธนาคารที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน.....	53
ตารางที่ 4.24 สรุปปัจจัยที่มีการตัดสินใจมากที่สุด.....	54

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 ที่ตั้งการนิคมแห่งประเทศไทย 8

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีจำนวน 39 บริษัท ซึ่งจะต้องมีการทำธุรกรรมระหว่างประเทศทั้งในธุรกรรมด้านส่งออกและธุรกรรมด้านนำเข้า การชำระเงินตราต่างประเทศมิได้กระทำในวันเดียวกับวันที่ทำสัญญาตกลงทำธุรกรรมนั้น ๆ แต่จะมีระยะเวลาการส่งมอบเงินเข้ามาเกี่ยวข้องกับแต่ตกลงกัน ซึ่งอาจจะเป็น 1, 3 หรือ 6 เดือนข้างหน้า ซึ่งทำให้ธุรกิจได้รับความเสี่ยงจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคต เพราะว่าอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคตอาจมีค่ามากกว่าหรือน้อยกว่าในปัจจุบันก็ได้ เช่น กรณีที่อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาเพิ่มเป็น 40 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ แสดงว่า ค่าเงินบาทเสื่อมค่าลง (Depreciation) เมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ หรือกล่าวได้ว่าค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ แข็งค่าขึ้น (Appreciation) เมื่อเทียบกับค่าเงินบาท

ด้วยเหตุนี้บริษัทในนิคมอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมส่งออก อีกทั้งเป็นบริษัทผลิต วัตถุดิบบางอย่างมีการนำเข้าจากต่างประเทศ ในการติดต่อซื้อขายระหว่างกันต้องใช้สกุลเงินต่างประเทศเป็นสื่อกลางในการซื้อขายสินค้า รวมทั้งการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ยภายใต้ระบบค่าเงินบาทลอยตัว เกิดความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ยที่ผันผวนขึ้นลงตลอดเวลา ทำให้บริษัทเกิดความเสี่ยงทางการเงิน โดยเฉพาะความเสี่ยงที่สำคัญของผู้กู้ยืมเงินต่างประเทศที่ต้องเผชิญอย่างน้อย 2 ประการ ประการแรกคือ การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน และประการที่สองคือการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ผลของการเปลี่ยนแปลงของอัตราทั้งสองอย่างนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้และความสามารถในการทำกำไรของบริษัทด้วย ซึ่งผู้บริหารทางการเงินของบริษัทมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดทำกระแสเงิน

สด (Cash Flow) ของเงินสดต่าง ๆ โดยวิธีทางที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและกำไรสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ดังนั้นผู้บริหารด้านการเงินของบริษัทต้องหาวิธีในการป้องกันความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

ในโลกธุรกิจการเงินยุคใหม่ เครื่องมือทางการเงินจึงได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นเครื่องมือในการช่วยบริหารความเสี่ยงให้กับผู้บริหาร บทบาทที่เด่นชัดของเครื่องมือทางการเงิน คือ ช่วยแยก กระจาย และส่งต่อความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดต้นทุนในการบริหารสินทรัพย์หรือหนี้สิน เครื่องมือทางการเงินประกอบด้วย ปฐมพันธ์ทางการเงิน (Primary Instruments) ได้แก่ เงินสด ลูกหนี้ เจ้าหนี้ สัญญาเช่าทางการเงิน หุ้นทุน หุ้นกู้ เป็นต้น และอนุพันธ์ทางการเงิน (Derivative Instrument) หรือตราสารอนุพันธ์ ซึ่งเป็นสัญญาระหว่างบุคคลทั้งสองฝ่าย ซึ่งประกอบด้วยตราสารทางการเงินหลายลักษณะโดยวัตถุประสงค์เพื่อบริหารความเสี่ยง ตราสารอนุพันธ์ที่สำคัญได้แก่ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forwards) สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศเพื่อส่งมอบในอนาคต (Futures) สิทธิจะซื้อขายเงินตราต่างประเทศ (Options) สัญญาแลกเปลี่ยน (Swap) ซึ่งผู้บริหารทางการเงินสามารถเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ เหล่านี้ให้เหมาะสมกับธุรกรรมแต่ละประเภท ทางเลือกเหล่านี้ช่วยให้บริษัทสามารถผลักดันความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ ไปให้กับสถาบันการเงินรับแทนตน โดยยอมเสียค่าธรรมเนียมตายตัวแต่ต้น การแยก กระจายและส่งต่อความเสี่ยงนี้จะช่วยเพิ่มความสะดวกและความคล่องตัวให้แก่บริษัทในการบริหารเงิน

ดังนั้น เพื่อหลีกเลี่ยงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคตให้เหลือน้อยที่สุด และเพื่อให้ทราบถึงจำนวนเงินในการธุรกรรมที่แน่นอนในอนาคต การนำเครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงมาใช้ในธุรกิจจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ และมีประโยชน์ต่อธุรกิจนั้น ๆ

วัตถุประสงค์การศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจในการนำเครื่องมือทางการเงินมาใช้ป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ
2. ศึกษาแนวทางที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจาก การดำเนินธุรกิจ

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาเฉพาะบริษัทที่มีธุรกรรมระหว่างประเทศในนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ซึ่งอุตสาหกรรมที่ศึกษาทั้งหมดมีจำนวน 39 บริษัท ประกอบด้วยอุตสาหกรรมบริการจำนวน 4 บริษัท อุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวน 5 บริษัท อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารจำนวน 7 บริษัท อุตสาหกรรมกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 9 บริษัท อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์ จำนวน 14 บริษัท
2. ระยะเวลาที่ศึกษา ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาเป็นผู้รวบรวมข้อมูลจากบริษัทที่ตั้งอยู่ในเขตการส่งออกนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 39 บริษัท ได้ทำการศึกษา ระหว่างเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม พ.ศ. 2553 โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารที่มีอำนาจในการตัดสินใจในการใช้เครื่องมือทางการเงิน แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ข้อมูลและทำการสรุปผล
3. การศึกษาการจัดการความเสี่ยง จะศึกษาเฉพาะการจัดการความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน
4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ ใช้แบบสอบถาม

วิธีการศึกษา

การศึกษาดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเฉพาะบริษัทที่มีธุรกรรมระหว่างประเทศในนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ซึ่งอุตสาหกรรมที่ศึกษาทั้งหมดมีจำนวน 39 บริษัท ประกอบด้วยอุตสาหกรรมบริการ จำนวน 4 บริษัท อุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวน 5 บริษัท อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร จำนวน 7 บริษัท อุตสาหกรรมกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 9 บริษัท อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์ จำนวน 14 บริษัท

2. สร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงของผู้บริหารในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก แบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

ส่วนที่ 4 แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

3. เก็บและรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง จังหวัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

4. วิเคราะห์ข้อมูล 4 ส่วน รายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

ส่วนที่ 4 แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งประกอบด้วย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย อัตราค่าธรรมเนียม และการให้บริการของธนาคาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้จัดการ รองผู้จัดการ หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบขององค์การธุรกิจ และมีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทกับบุคคลภายนอก

เครื่องมือทางการเงิน หมายถึง สัญญาใด ๆ ที่ทำให้ทรัพย์สินทางการเงินของบริษัทหนึ่งหนี้สินทางการเงิน หรือตราสารทุนของอีกบริษัทหนึ่งเพิ่มขึ้นในเวลาเดียวกัน

ความเสี่ยงทางการเงิน หมายถึง ภาวะความไม่แน่นอนที่ผู้ดำเนินธุรกรรมมีโอกาสที่จะไม่ได้รับผลตามคาดหวังไว้ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นอาจจะสูงหรือต่ำกว่าผลที่คาดไว้ เนื่องจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต

การป้องกันความเสี่ยง หมายถึง การมอบหมายเครื่องมือทางการเงินตั้งแต่หนึ่งรายการขึ้นไปให้เป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงเพื่อมูลค่ายุติธรรมทั้งหมด หรือบางส่วนของที่เปลี่ยนแปลงไปของเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจะหักกลับกับมูลค่ายุติธรรม หรือกระแสเงินสดที่เปลี่ยนแปลงไปของรายการที่ต้องป้องกันความเสี่ยง

นิคมอุตสาหกรรม หมายถึง เขตพื้นที่ดินซึ่งจัดสรรไว้สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปอยู่รวมกันอย่าง เป็นสัดส่วน อันประกอบด้วย พื้นที่อุตสาหกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค และสาธารณูปการครบครัน เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ โรงกำจัดน้ำเสียส่วนกลาง ระบบป้องกันน้ำท่วม ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ นอกจากนั้น ยังประกอบด้วย บริการอื่นๆ ที่จำเป็นอีก อาทิ เช่น ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ธนาคาร ศูนย์การค้า ที่พักอาศัยสำหรับคนงาน สถานีบริการน้ำมัน เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาครั้งนี้คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ได้ทราบว่าผู้บริหาร มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงมากน้อยแค่ไหน เพื่อจะให้ภาครัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงธนาคารจะได้จัดให้มีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยง โดยใช้เครื่องมือทางการเงินอย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ผู้ดำเนินธุรกรรมระหว่างประเทศทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสามารถกำหนดต้นทุนที่แน่นอนของสินค้าที่จะซื้อขายได้ ซึ่งจะช่วยในการลดต้นทุนและเพิ่มผลประโยชน์ให้กับธุรกิจ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) เป็น รัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีหน้าที่รับผิดชอบในการ พัฒนาและจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมโดยจัดพื้นที่สำหรับ โรงงานอุตสาหกรรมให้เข้า ไปอยู่รวมกันอย่างมีระบบและมีระเบียบ และเป็นกลไกของรัฐบาลในการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมออกสู่ภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมี "นิคมอุตสาหกรรม" เป็น เครื่องมือดำเนินการ

นิคมอุตสาหกรรม หมายถึง เขตพื้นที่ดินซึ่งจัดสรรไว้สำหรับโรงงานอุตสาหกรรม เข้าไปอยู่รวมกันอย่าง เป็นสัดส่วน อันประกอบด้วย พื้นที่อุตสาหกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค และสาธารณูปการครบครัน เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ โรงกำจัดน้ำเสียส่วนกลาง ระบบป้องกันน้ำท่วม ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ นอกจากนั้น ยังประกอบด้วย บริการอื่นๆ ที่ จำเป็นอีก อาทิ เช่น ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ธนาคาร ศูนย์การค้า ที่พักอาศัยสำหรับคนงาน สถานี บริการน้ำมัน เป็นต้น

ภาระหน้าที่ของการนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย

1. จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนหรือองค์กรของรัฐจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม
2. จัดให้มีและให้บริการในระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งจำเป็นแก่การประกอบอุตสาหกรรม
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนลงทุนและให้บริการในระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งจำเป็นแก่การประกอบอุตสาหกรรม
4. จัดให้มีระบบและการจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาอุบัติภัยจากอุตสาหกรรม
5. อนุญาต อนุมัติ การประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรมและจัดให้ได้เพิ่มเติมซึ่งสิทธิประโยชน์ สิ่งจูงใจ และการอำนวยความสะดวกแก่การประกอบอุตสาหกรรม

บทบาทของนิคมอุตสาหกรรม

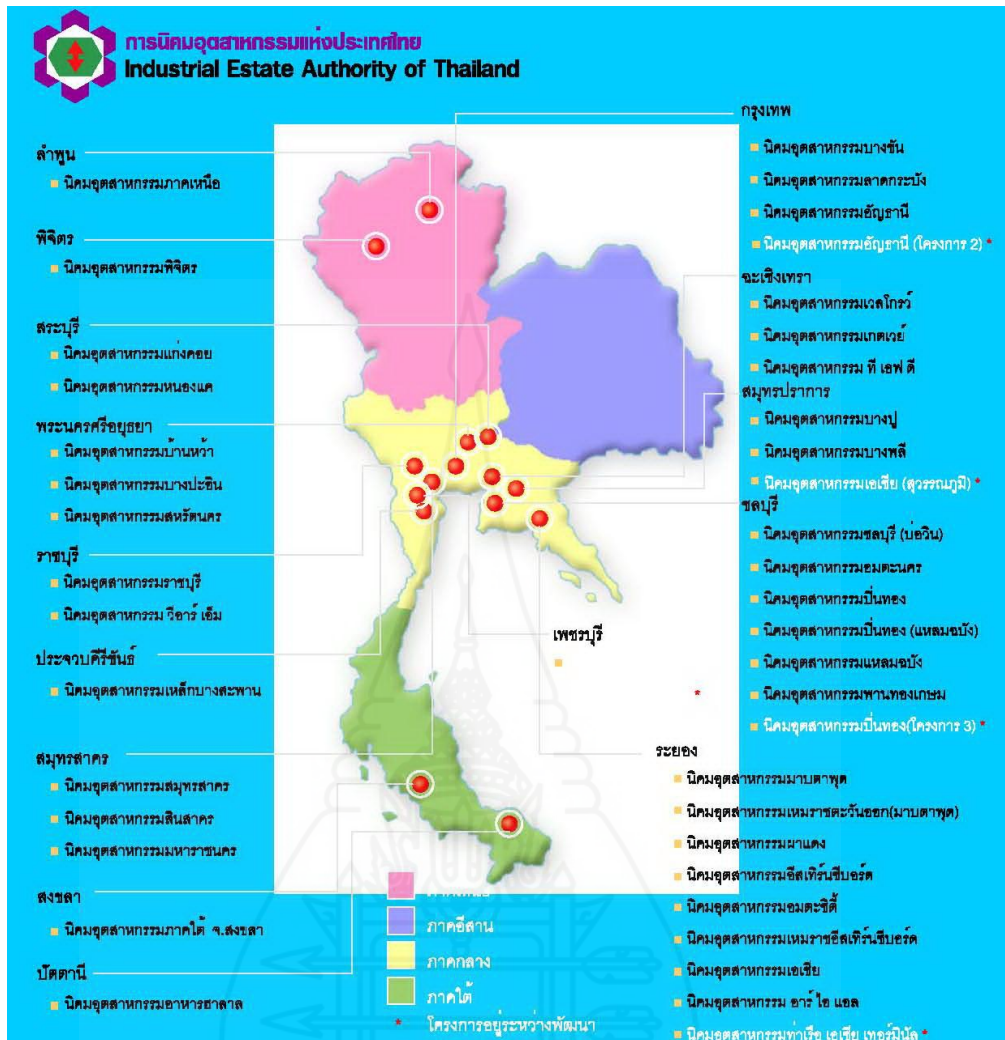
1. ซึ่งพร้อมด้วยปัจจัยการผลิตซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก
2. เป็นกลไกของรัฐในการกระจายอุตสาหกรรมและความเจริญไปสู่ภูมิภาค
3. เป็นกลไกของรัฐในการรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการอุตสาหกรรม
4. เป็นกลไกของรัฐในการป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุอันเกิดจากอุตสาหกรรม
5. เป็นกลไกของรัฐในการจัดระบบและระเบียบการใช้ที่ดินในพื้นที่เฉพาะและเป็นส่วนหนึ่งของการวางผังเมืองตลอดจนการใช้ที่ดิน
6. เป็นกลไกของรัฐในการส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมทั่วไป อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกและรวมถึงอุตสาหกรรมพื้นฐาน

การบริการเบ็ดเสร็จครบวงจร

กนอ. ได้จัด ตั้งสำนักงานบริการเบ็ดเสร็จครบวงจร (One Stop Service Center : OSS) ขึ้น เพื่อให้บริการแบบเบ็ดเสร็จตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการในการทำธุรกิจกับ กนอ. ไม่ว่าจะเป็น การซื้อหรือเช่าที่ดิน การแนะนำพื้นที่ที่เหมาะสมในการตั้งโรงงาน การอนุมัติค่าของอนุญาตและการออกใบรับรองที่จำเป็นต่างๆ เพื่อการจัดตั้งโรงงานในทุกขั้นตอนโดยง่าย หรือแม้แต่การพัฒนาจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมร่วมกับ กนอ.

การพัฒนาการ

ปัจจุบัน กนอ. มีนิคมอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการแล้ว 42 นิคม กระจายอยู่ใน 15 จังหวัด ประกอบด้วย นิคมอุตสาหกรรมที่ กนอ. ดำเนินการเอง จำนวน 11 นิคม และนิคมอุตสาหกรรมที่ร่วมดำเนินงานกับผู้พัฒนา จำนวน 31 นิคม

ภาพที่ 1 ที่ตั้งการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ที่มา : <http://www.ieat.go.th>

กิจการอุตสาหกรรมในเขตนิคมอุตสาหกรรมพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. **พื้นที่เขตอุตสาหกรรมทั่วไป** อันเป็นเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมและกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม
2. **พื้นที่เขตอุตสาหกรรมส่งออก** อันเป็นเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม การค้าหรือบริการ เพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศและกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมการค้าหรือบริการเพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

ในปัจจุบันเขตนิคมอุตสาหกรรมส่งออก ที่มีสำนักงานของกรมศุลกากร ตั้งอยู่ทั้งหมดมี 10 แห่ง

(<http://www.customs.go.th/TaxPrivilege/TaxPrivilege3/TaxPrivilege3.jsp>) ดังต่อไปนี้

1. นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง (กรุงเทพฯ)
2. นิคมอุตสาหกรรมบางปู (สมุทรปราการ)
3. นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ (ลำพูน)
4. นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง (ชลบุรี)
5. นิคมอุตสาหกรรมบ่อวิน (ชลบุรี)
6. นิคมอุตสาหกรรมบ้านหว้า (อุษายา)
7. นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน (อุษายา)
8. นิคมอุตสาหกรรมแปลงยาว (เขตเวฬุธานี ฉะเชิงเทรา)
9. นิคมอุตสาหกรรมส่งออกภาคใต้ (สงขลา)
10. นิคมอุตสาหกรรมพิจิตร (พิจิตร)

โดยที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากร แก่ผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออกในนิคมอุตสาหกรรมของการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย กรมศุลกากรซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลและรับผิดชอบในเรื่องภาษีอากร ของรัฐและเพื่อการส่งเสริมการส่งออกแก่ผู้ประกอบการทั้งในเขตอุตสาหกรรมทั่วไปและเขต อุตสาหกรรมส่งออก จึงต้องกำหนดระเบียบปฏิบัติสำหรับการปฏิบัติในเขตนิคมอุตสาหกรรม ไว้

แนวคิดการบริหารความเสี่ยงทางธุรกรรมโดยวิธีใช้เครื่องมือทางการเงิน

ความเสี่ยงทางธุรกรรมเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาซื้อขายสินค้าหรือ บริการระหว่างประเทศ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศ ผลกำไรหรือขาดทุนจากรายการ ดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนในช่วงระยะเวลาที่ทำสัญญากับเวลาที่ ต้องชำระเงิน

ความเสี่ยงทางธุรกรรมเป็นการวัดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าภาระผูกพันทางการเงินที่ กิจการมีอยู่ ซึ่งภาระผูกพันได้กระทำขึ้นก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนแต่มีการ

กำหนดชำระเงินภายหลังที่อัตราแลกเปลี่ยนได้เปลี่ยนแปลงไป ความเสี่ยงทางธุรกรรมจึงถือได้ว่าเกี่ยวข้องกับเปลี่ยนแปลงของกระแสดเงินสดที่เกิดจากภาวะผูกพันทางธุรกิจที่มีอยู่

สำหรับแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางธุรกรรมโดยวิธีใช้เครื่องมือทางการเงินนั้นประกอบด้วย

- สาเหตุของความเสี่ยงทางธุรกรรม
- การบริหารความเสี่ยงทางธุรกรรมโดยวิธีใช้เครื่องมือทางการเงิน

สาเหตุของความเสี่ยงทางธุรกรรม

ความเสี่ยงทางธุรกรรมเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในระยะสั้นที่เกี่ยวข้องกับกระแสดเงินสดที่ได้รับในอนาคต ซึ่งสามารถวัดความเสี่ยงทางธุรกรรมได้จากกำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากภาวะผูกพันทางการเงินหรือเกิดจากการทำสัญญาอย่างใดอย่างหนึ่งในรูปของเงินตราต่างประเทศ

ความเสี่ยงทางธุรกรรมเกิดขึ้นจากสาเหตุ 4 ประการดังนี้

1. การซื้อหรือขายสินค้าหรือบริการในรูปของเงินตราต่างประเทศโดยการให้เครดิต
2. การกู้ยืมหรือชำระเงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ
3. การทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าก่อนที่สัญญาล่วงหน้าจะถึง

กำหนดเวลา

4. การได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในรูปของเงินตราต่างประเทศ

การบริหารความเสี่ยงทางธุรกรรมโดยวิธีใช้เครื่องมือทางการเงิน (ฐาปนา ฉินไพศาล, 2542)

การใช้เครื่องมือทางการเงินเป็นวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจเพื่อการบริหารความเสี่ยงทางธุรกรรม ซึ่งเครื่องมือทางการเงินจะมีอยู่ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. สัญญาซื้อขายเงินตราเพื่อส่งมอบในอนาคต (Future Contracts) หมายถึง สัญญามาตรฐานที่ทำการซื้อกันในตลาดจดทะเบียน ผู้ซื้อผู้ขายสามารถพบหน้ากันในการซื้อขายขนาดของการซื้อขายและระยะเวลาครบกำหนดเป็นมาตรฐาน ผู้มีส่วนร่วมต่างคุ้นเคยกับรูปแบบสัญญาทำให้การซื้อขายเงินตราทำได้สะดวก

สัญญาซื้อขายเงินตราเพื่อส่งมอบในอนาคตจะมีสำนักหักบัญชี (Clearing House) เข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อเป็นตัวประกันความเสี่ยงด้านเครดิต สำนักหักบัญชีนั้นจะมีบทบาทในตลาดซื้อขายล่วงหน้า โดยเป็นหลักประกันว่าทั้งสองฝ่ายที่อยู่แต่ละด้านของสัญญาซื้อขายเงินตราเพื่อส่งมอบในอนาคตนั้นต้องปฏิบัติตามสัญญาและยังช่วยในการสลายสถานภาพของผู้เกี่ยวข้องทำได้

โดยสะดวก ตัวอย่างเช่น นาย เอ หรือ นายบี ได้มีสถานภาพในตลาดล่วงหน้าแล้ว สามารถที่จะสลายสถานภาพของตนก่อนวันครบกำหนดส่งมอบได้โดยไม่จำเป็นต้องรอให้อีกฝ่ายพร้อมใจด้วย เช่น นายเอ อาจขายสัญญาผ่านสำนักหักบัญชีเมื่อไรก็ได้ ก่อนวันครบกำหนดส่งมอบเพื่อสลายสถานภาพของตนและถ้าสถานภาพของนายบี ยังคงอยู่เมื่อถึงวันครบกำหนดส่งมอบ โดยสำนักหักบัญชีก็จะกำหนดให้นายบีทำการส่งมอบให้กับผู้ที่มีสถานภาพตรงข้ามไม่ใช่ นายเออีกแล้ว ดังนั้นผู้ซื้อและผู้ขายจะทำข้อตกลงกับสำนักหักบัญชีของตลาดในการที่จะรับมอบหรือส่งมอบทรัพย์สินหรือสิ่งอื่นตกลงกัน ณ ราคาที่กำหนดร่วมกันในวันนี้เพื่อที่จะใช้ในการแลกเปลี่ยนกันในวันระบุไว้ข้างหน้า ราคาที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Future Price) ส่วนวันที่ระบุให้มีการเกิดธุรกรรมแลกเปลี่ยนกันเรียกว่าวันส่งมอบและชำระราคา (Settlement or Delivery Date) สัญญาซื้อขายเงินตราเพื่อส่งมอบในอนาคตสามารถซื้อขายในตลาดรองได้ จึงมักมีสภาพคล่องสูงจะมีการกำหนดเงื่อนไขของการส่งมอบชัดเจน แต่มักไม่ได้มีจุดประสงค์ให้มีการส่งมอบเกิดขึ้นจริง ๆ ส่วนใหญ่จะใช้การหักล้างด้วยเงินสด

สำหรับค่าธรรมเนียมในการซื้อสัญญาซื้อขายเงินตราเพื่อส่งมอบในอนาคต (Future Contracts) มักไม่ตายตัว ขึ้นอยู่กับการต่อรองและมีการเสนอราคาในลักษณะครบรอบ คือเป็นราคาที่คิดรวมทั้งการสร้างและสลายสถานภาพ โดยส่วนใหญ่แล้วต่อสัญญาจะเท่ากันไม่ว่าวันครบกำหนดส่งมอบหรือชนิดของสินทรัพย์ที่ระบุจะเป็นอย่างไร

2. สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forward Contracts) หมายถึงสัญญาซื้อขายแลกเปลี่ยนเงิน ระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ที่ตกลงจะส่งมอบเงินสกุลหนึ่งเพื่อแลกกับเงินอีกสกุลหนึ่งในวันข้างหน้า หรือในอนาคตที่ได้ตกลงกำหนดวันกันเอาไว้การทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การใช้เป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจากการผันผวนหรือการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของอัตราแลกเปลี่ยนเป็นหลัก การทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสามารถช่วยให้นักบริหารเงินกำหนดต้นทุนของสินค้าที่นำเข้ามาหรือที่จะส่งออกไป ซึ่งเมื่อถึงกำหนดเวลาชำระเงินก็จะมีต้นทุนคงที่ที่แน่นอนว่าจะต้องเงินออกไปเท่าใดหรือที่จะได้รับชำระค่าสินค้าเข้าเป็นเงินเท่าใดกันแน่ ในอดีตนั้นการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามักทำกัน เพื่อธุรกรรมการค้าสินค้าเข้าและการส่งออก แต่ในยุคปัจจุบันธุรกรรมด้านการเงินตราต่างประเทศเกิดขึ้นใหม่ ๆ หลาย ๆ อย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการกู้ยืมเงินสกุลต่างประเทศหรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับเงินสกุลต่างประเทศที่อาจเห็นว่าเป็นความเสี่ยง ผู้ที่เกี่ยวข้องก็อาจทำสัญญา

ซื้อขายล่วงหน้าเป็นการป้องกันตัวไว้ก่อน แต่สิ่งที่เป็นความเสี่ยงก็คือ การที่มีเหตุการณ์ทำให้ไม่ได้รับสินค้าหรือไม่ได้รับการชำระค่าสินค้าในขณะที่ต้องมีความเสี่ยงในการมีเงินตราต่างประเทศอยู่ในมือในวันข้างหน้า

3. สิทธิที่จะซื้อขายเงินตราต่างประเทศ (Currency Options) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ซื้อโดยไมถือเป็นการผูกพันที่จะซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศในอนาคต ณ อัตราแลกเปลี่ยนที่ได้ตกลงกันไว้ ผู้ซื้อเอกสารสิทธิจะซื้อขายเงินตราต่างประเทศนั้นจะซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ ณ อัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดไว้ถ้าหากว่าการปฏิบัติดังกล่าว ผู้ซื้อจะได้รับประโยชน์และจะปล่อยให้สิทธิที่จะซื้อขายเงินตราหมดอายุไปโดยไม่ได้ทำการซื้อขายเงินตราต่างประเทศก็ได้ ถ้าหากว่าการปฏิบัติการซื้อขายตามสัญญาที่จะซื้อขายเงินตราต่างประเทศไม่ได้ให้ประโยชน์หรือทำกำไรให้แก่ผู้ซื้อเนื่องจากการซื้อขายในตลาดแลกเปลี่ยนทันทีจะได้รับประโยชน์มากกว่า

การซื้อขายสิทธิที่จะซื้อขายเงินตราต่างประเทศสามารถทำได้สะดวกโดยธนาคารพาณิชย์และบริษัทนายหน้า ซึ่งสิทธิที่จะซื้อขายจัดทำขึ้นตามความต้องการเฉพาะของธุรกิจและเป็นสัญญามาตรฐาน จำนวนสิทธิที่จะซื้อขายเงินตรา ราคา และอายุครบกำหนดของสิทธิ สามารถจัดทำขึ้นตามความต้องการของลูกค้า ปริมาณการซื้อขายอย่างต่ำซึ่งกระทำโดยสถาบันการเงิน การซื้อขายสิทธิที่จะซื้อขายดำเนินการ โดยผ่านสถาบันการเงินที่มีลักษณะเฉพาะมากกว่าการซื้อขายสิทธิโดยทั่วไปที่ไม่มีการรับประกันเครดิตเป็นการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้ซื้อผู้ขาย ดังนั้นสถาบันการเงินที่เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการซื้อขายสิทธิจึงต้องเรียกหลักประกันจากบุคคลโดยทั่วไป หรือธุรกิจที่ต้องการจะซื้อหรือขายสิทธิ

สิทธิที่จะซื้อขายเงินตราต่างประเทศสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

3.1 สิทธิที่จะซื้อเงินตราต่างประเทศ (Currency Call Options) เป็นตราสารทางการเงินชนิดหนึ่งที่สร้างขึ้นมาเพื่อกำหนดราคาที่ผู้ซื้อจะต้องจ่ายเงินตามจำนวนที่แน่นอนในอนาคต ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนทันทีสูงกว่าราคาที่ใช้สิทธิผู้ถือสิทธิที่จะซื้อขาย (Option) ก็จะใช้สิทธิซื้อเงินตราต่างประเทศตามราคาที่ระบุไว้ซึ่งมีราคาสูงกว่าอัตราแลกเปลี่ยนปกติ

3.2 สิทธิที่จะขายเงินตราต่างประเทศ (Currency Put Options) เป็นเจ้าของสิทธิที่จะขายเงินตราต่างประเทศตามราคาที่กำหนดไว้และภายในระยะเวลาที่ระบุไว้ เจ้าของสิทธิจะใช้สิทธิหรือไม่ก็ได้ไม่มีเงื่อนไขบังคับ เพราะฉะนั้นความเป็นไปได้ที่จะขาดทุนมากที่สุดของผู้เป็นเจ้าของสิทธิที่จะขายเงินตราต่างประเทศ ก็คือค่าตอบแทนที่จะจ่ายให้กับสัญญาที่จะซื้อขายสิทธิในเงินตราต่างประเทศ

4. สัญญาแลกเปลี่ยน (Swap) หมายถึง ข้อตกลงระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่งตกลงที่จะแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศตามจำนวนที่ระบุไว้กับฝ่ายหนึ่งในระยะเวลาที่กำหนดไว้ และเมื่อครบกำหนดระยะเวลาจะมีการแลกเปลี่ยนกลับเป็นเงินสกุลเดิมตามจำนวนเดิม วิธีการกระทำดังกล่าวเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

วิธีการทำสัญญาแลกเปลี่ยน (Swap) สามารถกระทำได้ 4 วิธี ดังนี้

4.1 สัญญาแลกเปลี่ยนเงินกู้ยืม (Back-to-Back Swap) หรือเงินกู้ยืมระหว่างกัน (Parallel Loans) เป็นวิธีที่เกี่ยวข้องกับ 2 กิจการที่ดำเนินงานอยู่คนละประเทศ โดยแต่ละฝ่ายจะให้กู้ยืมเงินตราสกุลของอีกฝ่ายหนึ่งในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้และเมื่อครบกำหนดเวลาจะใช้คืนเงินกู้ที่ได้กู้ยืมไป วิธีการนี้เหมาะกับประเทศที่มีข้อจำกัดในการห้ามโอนเงินออกนอกประเทศหรือไปประเทศอื่น

4.2 สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (Currency Swap) มีลักษณะคล้ายกับสัญญาแลกเปลี่ยนเงินกู้ยืม (Back-to-Back Swap) แต่การทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินจะไม่ปรากฏรายการเงินกู้ในงบดุลไม่ว่าเป็นรายการลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ เพราะการทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินเป็นการตกลงกันทั้ง 2 ฝ่าย เกี่ยวกับจำนวนเงินที่เป็นเงินตรา 2 สกุล ที่มีมูลค่าเท่ากันในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินอาจทำการตกลงช่วงระยะเวลาที่ยาวนานออกไปได้ถึง 10 ปี ถ้าอัตราดอกเบี้ยระหว่าง 2 ประเทศแตกต่างกันมากบริษัทที่อยู่ในประเทศที่มีดอกเบี้ยสูงอาจจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเพื่อชดเชยกับส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย

4.3 สัญญาแลกเปลี่ยนเครดิต (Credit Swap) เป็นวิธีการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนวิธีหนึ่ง โดยการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศชั่วคราว เช่นเดียวกับวิธีทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินกู้ยืมแต่มีธนาคารเป็นสื่อกลางดังนั้นจึงเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างธุรกิจและธนาคารและจะแลกเปลี่ยนกับคืนเมื่อครบกำหนดเวลาประโยชน์ที่ได้รับการทำสัญญาแลกเปลี่ยนเครดิต คือ

4.3.1. ช่วยป้องกันความเสี่ยงแก่ผู้ลงทุนในประเทศที่ไม่มีตลาดปริวรรตเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ารองรับความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

4.3.2. กิจการสามารถจัดหาเงินทุนมาใช้ในกิจการได้ถึงแม้ว่าประเทศเจ้าบ้านจะมีนโยบายให้สินเชื่อดีที่รัดกุมซึ่งมีผลทำให้การจัดหาเงินทุนจากประเทศเจ้าบ้านกระทำได้ยาก

แนวความคิดของการทำสัญญาแลกเปลี่ยนเครดิตมีต้นทุนการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนและการหาเงินทุนค่อนข้างสูง ดังนั้นวิธีนี้จึงเหมาะกับการป้องกันความเสี่ยงเฉพาะในกรณีที่ไม่มีทางเลือกในการป้องกันความเสี่ยงจากวิธีอื่น

4.4 สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนภาระดอกเบี้ยระหว่างผู้กู้ทั้งสองฝ่ายในสกุลเงินตราต่างประเทศและในจำนวนเดียวกันภายในระยะเวลาที่ตกลงไว้ ฝ่ายหนึ่งตกลงที่จะจ่ายดอกเบี้ยในอัตราคงที่ ให้กับอีกฝ่ายและอีกฝ่ายตกลงที่จะจ่ายดอกเบี้ยในอัตราลอยตัวให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง โดยการแลกเปลี่ยนกันจะแลกเปลี่ยนเฉพาะจำนวนเงินดอกเบี้ยเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงการขึ้นลงของดอกเบี้ย การทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยส่วนใหญ่จะกระทำระหว่างลูกค้ากับธนาคาร ซึ่งจะช่วยให้ทั้งสองฝ่ายมาพบกันและแลกเปลี่ยนภาระดอกเบี้ยซึ่งกันและกัน โดยทั้งสองฝ่ายจะได้รับประโยชน์ในแง่ของการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ตนจะจัดหาได้โดยตรงจากตลาดเงินทุนสำหรับการชำระเงิน หากเป็นเงินสกุลเดียวกันและวันชำระตรงกันทั้งสองฝ่ายก็อาจทำความตกลงชำระกันเพียงบางส่วนของจำนวนดอกเบี้ยที่แตกต่างกัน

สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) สามารถจำแนกออกเป็น 2 แบบ คือ

1. **สัญญาแลกเปลี่ยนคูปอง (Coupon Swap)** เป็นการแลกเปลี่ยนภาระดอกเบี้ยระหว่างผู้กู้ทั้งสองฝ่ายในสกุลเงินตราต่างประเทศและในจำนวนเดียวกันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยการแลกเปลี่ยนจากอัตราดอกเบี้ยคงที่ไปเป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว

2. **สัญญาแลกเปลี่ยนเบสิส (Basis Swap)** เป็นการแลกเปลี่ยนภาระอัตราดอกเบี้ยลอยตัวระหว่างกันของลูกค้ากับธนาคาร

ประเภทของความเสี่ยง

ความเสี่ยงได้แบ่งประเภทตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่

1. ความเสี่ยงที่ถ้าเกิดขึ้นแล้วจะมีความสูญเสียเพียงอย่างเดียว (Pure Risks) ตัวอย่างเช่น ความเสี่ยงที่โรงงานจะถูกไฟไหม้หรือบริษัทอาจถูกฟ้องจากลูกค้า เนื่องจากสินค้านั้นสร้างความเสียหายให้ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ที่บริษัทจำหน่าย

2. ความเสี่ยงที่มีโอกาสที่จะได้รับประโยชน์ในขณะเดียวกันก็อาจเกิดความสูญเสียขึ้นได้ (Speculative Risks) เช่น การลงทุนในโครงการใหม่ ๆ หรือการลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ

3. ความเสี่ยงที่สืบเนื่องมาจากความผันผวนของความต้องการในสินค้าและบริการของบริษัท (Demand Risks) เนื่องจากยอดขายถือเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดของทุกบริษัท ความเสี่ยงในเรื่องของความต้องการสินค้าและบริการจึงเป็นความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดที่บริษัทต้องเผชิญ

4. ความเสี่ยงที่เกิดจากต้นทุนในการผลิต (Input Risks) รวมทั้งวัสดุและค่าแรงที่อาจเพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น บริษัทที่ใช้ทองแดงเป็นวัตถุดิบในการผลิตและเผชิญความเสี่ยงที่ราคาของแร่ทองแดงอาจจะสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนสูงขึ้น แต่บริษัทไม่สามารถเพิ่มราคาขายได้

5. ความเสี่ยงที่เกิดจากธุรกรรมทางการเงิน (Financial Risks) ถ้าบริษัทมีแผนการที่จะจำหน่ายพันธบัตรชุดใหม่ บริษัทก็จะต้องเผชิญความเสี่ยงถ้าดอกเบี้ยสูงขึ้นและบริษัทยังไม่ได้นำพันธบัตรนั้นออกจำหน่าย (การที่อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น ทำให้ราคาพันธบัตรลดลง) ทำนองเดียวกันถ้าบริษัทมีการติดต่อกับลูกค้าหรือผู้ผลิตในต่างประเทศก็จะต้องเผชิญความเสี่ยงในเรื่องอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

6. ความเสี่ยงที่เกิดจากที่สินทรัพย์ต่าง ๆ ของบริษัทอาจเสียหาย (Property Risks) เช่น จากไฟไหม้ น้ำท่วม หรือเกิดจลาจล เป็นต้น

7. ความเสี่ยงอันเกิดมาจากการกระทำของพนักงาน (Personal Risks) เช่น การฉ้อฉล การทุจริตของพนักงาน หรือพนักงานฟ้องร้องบริษัทในเรื่องของการแบ่งแยกชนชาติ หรือเพศ

8. ความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการทำลายสภาวะแวดล้อม (Environmental Risks) เนื่องจากในปัจจุบันมีความตื่นตัวในเรื่องสภาวะแวดล้อมกันมากขึ้น รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการทำให้สภาวะแวดล้อมกลับเหมือนเดิมนั้นค่อนข้างจะสูงมาก จึงทำให้ความเสี่ยงประเภทนี้เพิ่มสำคัญยิ่งขึ้นในปัจจุบัน

9. ความเสี่ยงในความรับผิดชอบในสินค้า บริการ หรือการกระทำของพนักงานของบริษัท (Liability Risks) เช่น โรงงานที่ใช้วัสดุพิษจำพวกแอสเบสตอส (Asbestos) ที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายแก่พนักงานและชุมชนใกล้เคียงที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ลูกค้ารวมทั้งการกระทำของพนักงาน เช่น การขับรถของบริษัทโดยไม่ระมัดระวังและเกิดอุบัติเหตุ

10. ความเสี่ยงที่สามารถคุ้มครองได้โดยการทำประกัน (Insurance Risks) โดยทั่วไปแล้วความเสี่ยงในสินทรัพย์ต่าง ๆ บุคคลธรรมดา สภาวะแวดล้อม และความรับผิดชอบ (Liability) สามารถถ่ายโอนไปให้บริษัทประกันภัยได้แต่ไม่ได้หมายความว่าความเสี่ยงที่สามารถทำประกันได้นั้นจำเป็นจะต้องทำประกันภัยเสมอไป ความจริงแล้วหน้าที่หลักของการจัดการความเสี่ยงนั้นจะต้องทำการประเมินทางเลือกต่าง ๆ ในการจัดการความเสี่ยงแต่ละประเภท รวมทั้งการประกันด้วยตนเอง (Self-Insurance) แล้วจึงเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

แนวทางในการจัดการความเสี่ยง

การจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น มีแนวทางในการจัดการความเสี่ยงอยู่ 3 แนวทาง ได้แก่

1. กำหนดความเสี่ยงที่บริษัทเผชิญอยู่ ผู้บริหารความเสี่ยงจะกำหนดว่ามีความเสี่ยงประเภทใดบ้างที่บริษัทอาจจะต้องเผชิญ

2. กำหนดขนาดของผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงแต่ละประเภท ความเสี่ยงบางประเภทอาจจะมีผลกระทบน้อยมาก ในขณะที่ความเสี่ยงบางประเภทมีแนวโน้มที่จะทำความเสียหายให้แก่บริษัทได้มากจึงควรที่จะแยกความเสี่ยงออกมา โดยให้ความสำคัญกับความเสี่ยงประเภทที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอันมากกับบริษัท

3. ตัดสินใจว่าจะจัดการกับความเสี่ยงประเภทนั้น ๆ อย่างไร โดยปกติแล้วเราสามารถจัดการความเสี่ยงได้โดยเทคนิคต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 โอนความเสี่ยงให้กับบริษัทประกันภัย การประกันภัยกับบริษัทประกันภัยจะเป็นประโยชน์กับบริษัท เพราะเป็นการโอนความเสี่ยงของบริษัทของบริษัทไปยังบริษัทประกันภัยโดยตรง อย่างไรก็ตามการทำประกันภัยนั้นไม่จำเป็นเสมอไป ในหลายโอกาสการประกันภัยด้วยตนเอง (Self-Insurance) หมายถึง การยอมรับความเสี่ยงนั้นโดยตรงและไม่ต้องเสียเบี้ยประกันภัยให้กับบริษัทประกันภัย อาจจะเหมาะสมกว่า

3.2 การโอนความเสี่ยงไปยังบุคคลที่สาม ตัวอย่างเช่น บริษัทผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์อาจจะกังวลถึงความเสี่ยงในการที่ต้องใช้ขบวนการบรรจุภัณฑ์ของบริษัทขนส่งสินค้าจากโรงงานผลิตไปยังจุดต่าง ๆ ทั่วประเทศ วิธีการหนึ่งที่จะจัดการความเสี่ยงนี้ออกไปคือการทำสัญญาว่าจ้างให้บริษัทบรรจุภัณฑ์ดำเนินการขนส่งแทน ซึ่งเท่ากับเป็นการโอนความเสี่ยงไปยังบุคคลที่สาม

3.3 การซื้อตราสารอนุพันธ์เพื่อลดความเสี่ยง บริษัทอาจใช้ตราสารอนุพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงได้ ตราสารอนุพันธ์ในการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าจะลดความเสี่ยงจากราคาวัตถุดิบได้ ตัวอย่างเช่น บริษัทผลิตอาหารเสริมสำเร็จรูปอาจจะใช้วัตถุดิบจากข้าวโพด หรือข้าวสาลีเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่ราคาข้าวโพดอาจจะสูงขึ้นในอนาคต โดยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ทำนองเดียวกับตราสารอนุพันธ์ทางการเงินอาจจะใช้ลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยหรือความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนได้

3.4 ลดขนาดของความสูญเสียที่อาจจะเกิดจากเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง จากตัวอย่างความเสี่ยงจากไฟไหม้ ความเสียหายในรูปตัวเงินจากไฟไหม้อาจจะลดลงได้ เช่น ถ้ามีการติดตั้งระบบน้ำฉีด เป็นต้น

3.5 หลีกเลียงกิจกรรมทั้งหมดที่อาจจะก่อให้เกิดความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น บริษัทอาจจะยกเลิกการผลิตสินค้า หรือบริการที่คิดว่าเป็นผลเสียมากกว่าผลดี เช่น บริษัทได้ยกเลิกการผลิตสารซิลิโคนที่ใช้ในการทำศัลยกรรมทรวงอก เป็นต้น

ทฤษฎีตัดสินใจทางสถิติ (Statistical Decision Theory) (ทวี รื่นจินดา,2543)

ทฤษฎีตัดสินใจได้กล่าวถึงการแยกเกณฑ์ (Criteria) สำหรับการตัดสินใจที่ได้ทำในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถประเมินผลได้และใช้หลักเกณฑ์เหล่านี้มาพิจารณาเลือกที่ดีที่สุดในการตัดสินใจ (Best Decision Acts or Alternatives) ทฤษฎีตัดสินใจจะเน้นถึงการใช้ค่าความน่าจะเป็นเชิงจิตและแบบเงื่อนไข ทั้งยังขยายวิธีการทางสถิติคลาสสิกออกไป โดยการใช้ผลได้และผลเสีย (Gain or Losses) เข้าไปในการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลข่าวสารที่มีทั้งหมดไปใช้ในกระบวนการของการอนุมานหรืออ้างอิงเกี่ยวกับพารามิเตอร์แล้วใช้ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้พิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุด

สำหรับทฤษฎีตัดสินใจทางสถิตินี้จะได้กล่าวถึง

- การวิเคราะห์เกี่ยวกับการตัดสินใจ
- ชนิดของการตัดสินใจ

การวิเคราะห์เกี่ยวกับการตัดสินใจ (The Analysis of Decision)

ในการทำการตัดสินใจผู้ตัดสินใจต้องมีทางเลือกของการตัดสินใจอยู่หลายทาง แต่ละทางจะให้ผลต่างกันและในเวลาเดียวกันต้องมีค่าของสถานการณ์นอกบังคับ (States of Nature) ซึ่งเป็นตัวแทนของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ค่าที่เป็นไปได้จะมีสองค่าหรือมากกว่า นั่นคือผลตอบแทนทางเลือกต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์นอกบังคับ โดยทั่วไปกระบวนการสำหรับเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดนั้นจะประกอบด้วย

1. ระบุทางเลือกทั้งหมด
2. แจนับเหตุการณ์หรือสถานการณ์นอกบังคับที่เป็นไปได้ทั้งหมด
3. วิเคราะห์ธรรมชาติของความไม่แน่นอนในปัญหาของการตัดสินใจนั้น โดยการกำหนดความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น
4. กำหนดผลตอบแทนหรือความสูญเสียของทางเลือกต่าง ๆ
5. เรียงลำดับข้อมูลข่าวสารที่ต้องรวบรวมตามลำดับก่อนหลัง

ชนิดของการตัดสินใจ (Kinds of Decision)

ในการเลือกทางเลือกไหนนั้น ขึ้นอยู่กับว่าผู้ตัดสินใจมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์แต่ละอย่างที่จะเกิดขึ้นขนาดไหน นักตัดสินใจจึงได้แบ่งประเภทของการตัดสินใจเป็น 4 แบบ ตามระดับของความน่าจะเป็นที่สถานการณ์จะเกิดขึ้นดังนี้

1. การตัดสินใจภายใต้ความแน่นอน (Decision-Making under Certainty)

การตัดสินใจแบบนี้เกิดขึ้นเมื่อเกิดปัญหาในการตัดสินใจที่มีความแน่ใจว่าสถานการณ์ไหนจะเกิดขึ้น การตัดสินใจในปัญหาแบบนี้พิจารณาแค่ผลตอบแทนในทางเลือกต่างๆที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์เดียวกันเท่านั้น ถ้าทางเลือกมีจำกัดไม่มากนักผู้ตัดสินใจสามารถหาทางเลือกที่เหมาะสมได้ เมื่อตัดสินใจมีทางเลือกเพียงเล็กน้อยการตัดสินใจภายใต้ความแน่นอนจึงเป็นเรื่องง่าย แต่ถ้าจำนวนทางเลือกมีมาก ผู้ตัดสินใจจำเป็นต้องมีวิธีการหาทางเลือกที่ดีที่สุด การวิจัย การปฏิบัติงาน หรือเทคนิคโปรแกรมเชิงเส้น เป็นวิธีหนึ่งที่ใช้หาทางเลือกที่ดีที่สุดโดยการหาผลตอบแทนที่มากที่สุดหรือผลเสียหายน้อยที่สุดแบบมีข้อจำกัด

2. การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง (Decision-Making under Risk)

การตัดสินใจเกิดขึ้นเมื่อปัญหาการตัดสินใจนั้นมีจำนวนสถานการณ์มาก แต่ผู้ตัดสินใจทราบความน่าจะเป็นที่สถานการณ์แต่ละอย่างจะเกิดขึ้น จึงไม่สามารถระบุสถานการณ์ด้วยความแน่ใจได้แต่สามารถระบุได้ด้วยความน่าจะเป็นที่ทราบค่าได้ ภายใต้สภาพของการเสี่ยงนี้นักทฤษฎีตัดสินใจได้ใช้เกณฑ์สำหรับประเมินผลทางเลือกหรือทางเลือกต่าง ๆ เพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดนั้น ด้วยเกณฑ์ของค่าคาดหวังของทางเลือกนั้นจะเป็นผลรวมของผลตอบแทนที่เป็นไปได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ คูณด้วยความน่าจะเป็นที่เกี่ยวข้องอยู่ เกณฑ์ตัดสินใจแบบนี้จะเลือกทางเลือกที่มีผลตอบแทนคาดหวังสูงสุดหรือผลเสียหายน้อยที่สุด

3. การตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน (Decision-Making under Uncertainty)

การตัดสินใจเกิดขึ้นเมื่อไม่ทราบว่าความน่าจะเป็นที่สถานการณ์นอกบังคับต่าง ๆ จะเกิดขึ้นผู้ตัดสินใจจะสามารถระบุสถานการณ์และผลตอบแทนที่เกี่ยวข้องได้ ภายใต้ความไม่แน่นอนนั้นผลตอบแทนสามารถแจกแจงได้แต่ไม่ทราบความน่าจะเป็น เกณฑ์ที่จะหาทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นที่เชื่อถือได้มีอยู่หลายประการ ผู้ตัดสินใจจะเลือกใช้ได้ตามทัศนคติของตน หรือให้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งขึ้น เกณฑ์ตัดสินใจสามารถแยกได้เป็น 2 แบบ คือ

3.1 การตัดสินใจแบบไม่สุ่มตัวอย่าง (Decision Analysis without Sampling)

การตัดสินใจแบบนี้จะไม่อาศัยข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม โดยการรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างที่เกี่ยวข้องสถานการณ์ แต่อาศัยข้อมูลที่มีอยู่มาช่วยพิจารณาตัดสินใจ เกณฑ์ตัดสินใจสำหรับเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดของการตัดสินใจแบบนี้มีอยู่หลายเกณฑ์ดังนี้

(1) เกณฑ์ที่เพิ่มค่าที่น้อยที่สุด (Maximin Criterion) เกณฑ์นี้ได้รับการเสนอแนะจาก อับราฮัมหวาด (Abraham Wald) เมื่อปี ค.ศ.1945 ซึ่งแนะนำว่าผู้ตัดสินใจควรจะเป็นคนมองโลกในแง่ร้าย ผู้ตัดสินใจควรจะเลือกทางเลือกที่ให้ได้ผลขึ้นต่ำซึ่งมากที่สุด เพราะถือว่าผลประโยชน์ขึ้นต่ำจะเกิดขึ้น เกณฑ์ตัดสินใจแบบนี้ค่อนข้างจะเป็นเกณฑ์โบราณและยังเป็นเกณฑ์ของผู้มองโลกในแง่ร้ายพอสมควรเพราะคิดว่าเหตุการณ์ที่เลวร้ายที่สุดจะเกิดขึ้น ถ้าใช้เกณฑ์นี้เป็นประจำในระยะเวลานานจะไม่มีภารกิจเริ่มต้นกิจการใหม่เพราะเป็นการยากที่กิจการใหม่จะไม่มีการลงทุนในระยะแรก เกณฑ์นี้มีจุดอ่อนที่ไม่ได้คิดถึงผลประโยชน์สูงสุดเลย

(2) เกณฑ์เพิ่มค่าที่มากที่สุด (Maximax Criterion) เกณฑ์นี้จะเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดโดยการเลือกเอาทางเลือกที่ได้ผลดีที่สุด เน้นการเล็งผลเลิศนั่นเอง ซึ่งตรงข้ามกับเกณฑ์แรกเป็นเกณฑ์ที่มองโลกในแง่ดี

(3) เกณฑ์เฮอรัวิกซ์ (Hurwicz Criterion) เกณฑ์นี้เสนอแนะโดย ลีโอนิด เฮอรัวิกซ์ (Leonid Hurwicz) ถือเอาส่วนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักของผลตอบแทนที่มากที่สุดกับน้อยสุดในแต่ละทางเลือกเป็นเกณฑ์ตัดสินใจ ผู้ตัดสินใจจะเลือกน้ำหนักที่สะท้อนถึงทัศนคติเชิงจิตวิสัย (Subjective Opinion) และน้ำหนักนี้ เฮอรัวิกซ์ ถือว่าเป็นดัชนีที่บอกถึงระดับการมองโลกในแง่ดี ถึงแม้เกณฑ์เฮอรัวิกซ์จะดีกว่าเกณฑ์ที่มองโลกแบบสุดเหวี่ยงแต่ก็มีข้อบกพร่องเหมือนกัน คือถ้ามีเหตุการณ์หรือสถานการณ์มาก ๆ เช่น 3 เหตุการณ์หรือมากกว่าขึ้นไป เกณฑ์นี้ก็ยังคงคิดเฉพาะเหตุการณ์ที่ดีที่สุดกับเหตุการณ์ที่เลวที่สุดเท่านั้น นั่นคือคิดเฉพาะเหตุการณ์แบบสุดเหวี่ยงไม่ได้คิดเหตุการณ์กลาง ๆ ทีเดียว

(4) เกณฑ์ลดค่าที่มากที่สุด (Minimax or Regret Criterion) เกณฑ์นี้ ลีโอนาร์ด เจ.ซาเวจ (Leonard J.Savage) เสนอแนะเมื่อ 1951 ซึ่งเน้นที่ค่าเสียโอกาสของการตัดสินใจที่ผิด มีการป้องกันผู้ตัดสินใจจะเสียประโยชน์ในการทำความผิดพลาด ภายใต้กฎการตัดสินใจนี้ต้องสร้างตารางสูญเสีย มาตราวัดการสูญเสียจะเป็นผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นที่สูญเสียไป เนื่องจากไม่เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด สถานการณ์ที่กำหนดไว้เกณฑ์ลดค่าที่มากที่สุดนี้ ผู้ตัดสินใจจะเปรียบเทียบดูว่าภายในสถานการณ์หนึ่งการตัดสินใจทางใดจะก่อให้เกิดระดับความสูญเสียสูงสุดแล้วเลือกเอาทางที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่ำสุดในจำนวนสูงสุดนี้ เกณฑ์ลดค่าที่มากที่สุดนี้จะดีกว่าเกณฑ์เพิ่มค่าน้อยที่สุดเพราะคิดถึงค่าเสียโอกาสด้วย แต่ก็ยังเป็นเกณฑ์ที่มองโลกในแง่ร้ายจะทำการตัดสินใจแบบที่ว่าสิ่งที่เลวที่สุดจะเกิดขึ้น

(5) เกณฑ์ค่าคาดหวัง (Expected Value Criterion) เกณฑ์นี้กล่าวว่า ทางเลือกที่ดีที่สุดต้องเป็นเกณฑ์ที่ให้ผลตอบแทนคาดหวังสูงสุด เกณฑ์นี้ต้องมีความน่าจะเป็นที่เกี่ยวข้องกับแต่ละสถานการณ์ด้วย ความน่าจะเป็นเหล่านี้จะพิจารณาในเชิงจิตวิสัยหรืออาศัยข้อมูลจากการทดลองที่ทำมาแล้วหรือใช้ข้อมูลข่าวสารทั้งสองแบบ สำหรับความน่าจะเป็นของสถานการณ์ที่กำหนดขึ้นมา จะเรียกว่าความน่าจะเป็นก่อนสุ่มตัวอย่าง ถ้ากำหนดความน่าจะเป็นสถานการณ์เท่า ๆ กัน ทุก ๆ สถานการณ์มีโอกาสเกิดขึ้นเท่ากัน เกณฑ์นี้เรียกว่าเกณฑ์ ลาปลาซ (Laplace Criterion) การที่กำหนดความน่าจะเป็นให้แก่สถานการณ์เท่า ๆ กัน โดยอาศัยหลักของเหตุผลที่ไม่พอเพียง ซึ่งถือว่าไม่มีเหตุผลพอเพียงว่าเหตุการณ์อันใดจะเกิดขึ้นมากกว่ากันเท่าใด ให้สมมติว่าเหตุการณ์แต่ละอย่างมีโอกาสเกิดขึ้นเท่า ๆ กัน ดังนั้นจึงไม่มีข้อตกลงว่าอันไหนเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดและเกณฑ์ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจตามทัศนคติของบุคคล (หรือผู้ตัดสินใจ) ที่มีต่อการมองเหตุการณ์หรือตามสมมติฐานที่สอดคล้องกับผู้ตัดสินใจแต่ละเกณฑ์อาจนำไปสู่การตัดสินใจแตกต่างกันออกไป เกณฑ์ไหนถูก เกณฑ์ไหนผิดนั้นต้องแล้วแต่ทัศนคติของแต่ละคน

3.2 การตัดสินใจแบบสุ่มตัวอย่าง (Decision Analysis with Sampling) การตัดสินใจแบบนี้จะต้องหาข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับความน่าจะเป็นของสถานการณ์นอกบังคับ ข้อมูลข่าวสารนี้จะได้ขยายและปรับปรุงความน่าจะเป็นก่อนสุ่มตัวอย่าง ดังนั้นการตัดสินใจแบบนี้จึงใช้ทั้งข้อมูลข่าวสารก่อนสุ่มตัวอย่างและข่าวสารจากตัวอย่างมาช่วยพิจารณาหาทางเลือกที่ดีที่สุด จากข้อมูลข่าวสารทั้งสองอย่างนี้จะได้การแจกแจงความน่าจะเป็นหลังสุ่มตัวอย่าง (Posterior Probability Distribution) ซึ่งเป็นความน่าจะเป็นเกี่ยวกับสถานการณ์และหาได้จากทฤษฎีเบย์ส (Bayes, Theorem)

(1) ค่าคาดหวังของข้อมูลข่าวสารสมบูรณ์ (Expected Value of Perfect Information, EVPI) จะประสบปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาว่าจะรวบรวมข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมก่อนกระทำการตัดสินใจหรือไม่ ซึ่งควรจะทราบว่าจะสามารถลดค่าเสียโอกาสคาดหวัง (หรือเพิ่มผลได้คาดหวัง) เท่าใดเมื่อข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานการณ์นอกบังคับ การตัดสินใจโดยอาศัยความเชื่อของตัวเองเกี่ยวกับสถานการณ์ที่แท้จริงนั้นจะต้องมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นสำหรับข้อมูลข่าวสารที่สมบูรณ์นั้นเป็นข้อมูลข่าวสารที่ปราศจากความคลาดเคลื่อน ในประชากรอนันต์ ข้อมูลข่าวสารที่สมบูรณ์จะเป็นขีดจำกัดของค่าประมาณแบบไม่เอียงเจตที่ดีที่สุดเมื่อเพิ่มขนาดตัวอย่าง ส่วนประชากรที่จำกัดนั้นข้อมูลข่าวสารที่สมบูรณ์ก็ได้จากการสำมะโนอย่างสมบูรณ์ในเมื่อถึงเหตุถูกต้อง การประหยัลดค่าคาดหวังที่ได้จากการที่ทราบสถานการณ์ที่แท้จริงจะเกิดขึ้นนั้นให้เชื่อว่าค่าคาดหวังของข้อมูลข่าวสารสมบูรณ์ การสร้างขีดจำกัดบนสำหรับข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม ถ้ามีข้อมูลข่าวสารสมบูรณ์การตัดสินใจก็จะเป็นการตัดสินใจภายใต้ความแน่นอน ดังนั้นค่าคาดหวัง

ของข้อมูลข่าวสารสมบูรณ์ จะเท่ากับค่าเสียโอกาสคาดหวังสำหรับทางเลือกที่ดีที่สุดภายใต้ความไม่แน่นอน นั่นคือข้อมูลข่าวสารสมบูรณ์ จะประหยัดค่าเสียโอกาสจำนวนหนึ่งจริง ค่าคาดหวังของข้อมูลข่าวสารสมบูรณ์นี้คือค่าใช้จ่ายของความไม่แน่นอนนั่นเอง ในการตัดสินใจนั้นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารบางส่วนมากกว่าที่จะอาศัยข้อมูลข่าวสารสมบูรณ์ ดังนั้นผู้ตัดสินใจจึงมีค่าเสียโอกาส และในสถานการณ์จริงนั้น ข้อมูลข่าวสารไม่คอยได้พบกันนัก จึงจำเป็นต้องหาข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมด้วยการสุ่มตัวอย่าง

(2) ความน่าจะเป็นหลังการสุ่มตัวอย่าง (Posterior Probabilities) จากความน่าจะเป็นก่อนการสุ่มตัวอย่างของสถานการณ์ การแจกแจงน่าจะเป็นเริ่มแรกที่แสดงถึงการแจกแจงก่อนการสุ่มตัวอย่างเพราะสร้างขึ้นก่อนแล้วปรับปรุงการแจกแจงก่อนแจกแจงก่อนการสุ่มจากข้อมูลข่าวสารของตัวอย่างการแจกแจงความน่าจะเป็นที่ปรับปรุงแล้วได้ชื่อว่าการแจกแจงหลังการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นฟังก์ชันของผลทดลองจากตัวอย่าง เพราะฉะนั้นจึงมีการแจกแจงหลังการสุ่มตัวอย่างต่าง ๆ กันตามแต่ผลทดลองที่เป็นไปได้จากตัวอย่างและสามารถหาค่าเสียโอกาสคาดหวังหลังการสุ่มตัวอย่างของทางเลือกที่ดีที่สุดได้

(3) ค่าคาดหวังของข้อมูลข่าวสารจากตัวอย่าง (EVSI, Expected Value of Sample Information) โดยที่ตัวอย่างมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน จึงไม่สามารถพิจารณาตัวทำนายที่สมบูรณ์ได้ แต่ตัวอย่างจะให้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมและช่วยปรับปรุงการตัดสินใจที่จะกระทำ เพราะว่าการปรับปรุงใด ๆ ในการตัดสินใจจะมีค่าเชิงเศรษฐกิจเกิดขึ้นจะทำให้ค่าเสียโอกาสคาดหวังลดลง

(4) ผลได้สุทธิคาดหวังจากตัวอย่าง (Expected Net Gain from Sampling, ENGS) ถ้าข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมได้มาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแล้ว ค่าคาดหวังของข้อมูลข่าวสารสมบูรณ์อาจจะลดลงได้ด้วยการเก็บข้อมูลจากการทดลอง แต่ถ้าเสียค่าใช้จ่ายจากการสุ่มตัวอย่างแล้วก็ต้องพิจารณาควบคู่ไปกับค่าคาดหวังของข้อมูลข่าวสารสมบูรณ์ เมื่อผลได้สุทธิของการสุ่มตัวอย่าง (การลดลงใน EVPI ลบด้วยค่าใช้จ่ายของการสุ่มตัวอย่าง) เป็นบวก ก็จะมีเหตุผลสำหรับการเลือกตัดสินใจขั้นสุดท้าย ไม่เพียงแต่จะประเมินค่าคาดหวังของข้อมูลข่าวสารสมบูรณ์เท่านั้น ยังจะต้องพิจารณาค่าใช้จ่ายจากการสุ่มตัวอย่างด้วยว่าจะได้ประโยชน์ต่อการหาข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมนั้นได้เพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยทั่วไปตัวอย่างยิ่งโตก็ยิ่งมีคุณค่า ดังนั้นผู้ตัดสินใจจะต้องใช้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมซึ่งจะทำให้คุณค่าของข้อมูลจากตัวอย่างเท่ากับค่าใช้จ่ายในการเก็บตัวอย่าง ตัวอย่างจะได้ไม่ใหญ่โตจนค่าใช้จ่ายของมันมากกว่าค่าคาดหวัง

(5) ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม (Optimum Sample Size) เนื่องจากค่าคาดหวังของข้อมูลข่าวสารจากตัวอย่าง และค่าใช้จ่ายของการสุ่มตัวอย่างผันแปรตามขนาดตัวอย่าง นั่นคือ ค่าคาดหวัง

ของข้อมูลข่าวสารจากตัวอย่างเป็นฟังก์ชันของขนาดตัวอย่าง ตัวอย่างยิ่งโต ค่าคาดหวังของข้อมูลข่าวสารจากตัวอย่างก็ยิ่งมาก ดังนั้นผลได้สุทธิคาดหวังจากตัวอย่างจึงผันแปรตามขนาดตัวอย่างด้วย ผู้ตัดสินใจก็จะประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการเลือกขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการเก็บตัวอย่างหรือข้อมูลข่าวสาร

4. การตัดสินใจภายใต้ความขัดแย้ง (Decision-Making under Conflict of Competitive Conditions) การตัดสินใจแบบนี้เป็นการตัดสินใจต่อคู่แข่งกันที่มีเหตุผล การตัดสินใจภายใต้การขัดแย้งเป็นศาสตร์ที่ศึกษากันในทฤษฎีเกม (Theory of Games) ซึ่งมีเทคนิคที่สามารถจะนำไปประยุกต์กับสถานการณ์เกี่ยวกับการแข่งขันระหว่างคู่ต่อสู้ที่สามารถได้เช่น การต่อรอง การแข่งขันทางธุรกิจ และการขัดแย้งระหว่างประเทศ เป็นต้น ทฤษฎีเกมนั้นสามารถแบ่งประเภทได้ตามจำนวนคู่แข่งกันและวิธีการขัดแย้งในผลประโยชน์ เกมที่มีคู่แข่งกันเพียงสองเป็นกรณีง่ายที่สุด เกมที่มีการขัดแย้งในผลประโยชน์อย่างสมบูรณ์นั้นเป็นเกมที่คู่แข่งกันฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์ แต่อีกฝ่ายหนึ่งสูญเสียผลประโยชน์ นั่นคือผลได้ของฝ่ายหนึ่งจะเป็นการสูญเสียของอีกฝ่ายหนึ่งหรือผลรวมของผลได้กับความสูญเสียของคู่ต่อสู้เป็นศูนย์ เกมดังกล่าวนี้เรียกว่าเกมผลรวมเป็นศูนย์ เกมชนิดนี้ในทางธุรกิจคือการแข่งขันในทางครองตลาด ในทางการเมืองก็คือการแข่งขันช่วงชิงตำแหน่งตัวแทนในสภา สำหรับเกมที่มีคู่ต่อสู้สองฝ่ายเท่านั้นจะเรียกว่าเกมผลรวมเป็นศูนย์ชนิดสองฝ่าย เกมที่มีการขัดแย้งในผลประโยชน์ไม่สมบูรณ์ เรียกว่า เกมผลรวมไม่เป็นศูนย์ ปัญหาขององค์กรการเกี่ยวกับคู่แข่งกันส่วนมากเป็นแบบนี้ เช่นการแข่งขันการขาย ซึ่งจะมีขนาดของตลาดเกี่ยวข้องด้วย การโฆษณาอาจจะให้การครองตลาดเพิ่มขึ้น แต่มันจะเป็นผลประโยชน์ของคู่แข่งกันด้วยเพราะการโฆษณาจะกระตุ้นการขายและยี่ห้อด้วย หรือกล่าวได้ว่าผลได้ของคู่แข่งกันฝ่ายหนึ่งในเทอมของจำนวนขายไม่จำเป็นต้องเป็นค่าใช้จ่าย (สูญเสีย) ของฝ่ายอื่นทั้งหมด

**แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงของผู้บริหารในเขต
นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร**

โดยแนวทางที่จะนำมาศึกษาจะแบ่งออกเป็น 4 แนวทาง ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม และการให้บริการของธนาคาร ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

อัตราแลกเปลี่ยน หมายถึง ราคาของเงินสกุลหนึ่งที่กำหนดในรูปของเงินตราอีกสกุล หรือหมายถึงจำนวนเงินตราสกุลหนึ่งมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยของเงินอีกสกุลหนึ่ง

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน หมายถึง ความเสียหายที่ไม่ได้คาดคะเนไว้ ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง เป็นผลจากโอกาสที่เงินตราต่างประเทศจะมีค่าเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบเงินตราในประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนจะเปลี่ยนแปลง

ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเป็นความเสี่ยงที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ทำธุรกรรมระหว่างประเทศต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบัน หากธุรกิจไม่สามารถเลือกเครื่องมือที่สามารถป้องกันความเสี่ยงนี้ได้ย่อมมีประสิทธิภาพพอ อาจส่งผลถึงการเจริญเติบโตของธุรกิจได้ นอกจากนี้การที่นานาประเทศรวมถึงประเทศไทยได้หันมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว โดยที่อัตราแลกเปลี่ยนระบบดังกล่าวสามารถเคลื่อนไหวขึ้นลงอย่างเสรีขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของเงินตราแต่ละสกุลก็ยิ่งทำให้ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนมีบทบาทขึ้นกว่าในอดีต

วิวัฒนาการของระบบอัตราแลกเปลี่ยนของไทยมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานะเศรษฐกิจของประเทศตลอดเวลา ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทย ได้ทำการผูกค่าเงินบาทกับเงินปอนด์สเตอร์ลิงตลอดมา เมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 สหรัฐอเมริกาเริ่มก้าวเข้ามามีบทบาทในเศรษฐกิจของโลกทำให้ประเทศไทยต้องหันไปกำหนดค่าเงิน โดยผูกไว้กับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพียงสกุลเดียว ต่อมาช่วงปี พ.ศ. 2514 – 2516 ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินระหว่างประเทศอย่างรุนแรง ทำให้ประเทศต่าง ๆ เริ่มทยอยปล่อยให้ค่าเงินของตนอยู่ในระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว นอกจากนั้นจากการที่ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ มีค่าแข็งตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องประกอบกับฐานะดุลการชำระเงินของประเทศไทยลดลงอย่างมากเป็นผลให้ปี พ.ศ. 2527 รัฐบาลจึงประกาศเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนมาเป็นระบบที่ผูกค่าเงินบาทไว้กับกลุ่มเงินตราของประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย หรือระบบตะกร้าเงิน (Basket of Currencies) จนกระทั่งปี พ.ศ. 2538 เศรษฐกิจเริ่มประสบปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดสูงขึ้น การส่งออกที่ตกต่ำ อีกทั้งเริ่มมีการโจมตีค่าเงินบาทจากกองทุนขนาดใหญ่ภายนอกประเทศจึงทำให้รัฐบาลประกาศเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนมาเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบการจัดการ ซึ่งยังคงใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน (กอบเกียรติ อิศรวัฒนา, 2543)

โดยทั่วไปการคาดการณ์เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในระยะสั้นในระบบลอยตัวนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ถนัดนักสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในตลาดเงินตราต่างประเทศ เนื่องจากการเคลื่อนไหวจากอัตราแลกเปลี่ยนในระยะสั้นมักจะมีการแกว่งตัวค่อนข้างมากและสามารถที่จะเบี่ยงเบนไปจากอัตราแลกเปลี่ยนที่สมดุลในระยะยาว (Long-run Equilibrium

Exchange Rate) ได้ในช่วงใดช่วงหนึ่ง อย่างไรก็ตามทิศทางการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนในระยะยาวหรือในระยะปานกลางนั้น มักจะถูกกำหนดโดยปัจจัยพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสามารถกล่าวสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ได้แก่ ความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยในประเทศกับต่างประเทศ ในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นของไทยได้รับการปรับเพิ่มขึ้น ก็จะมีผลทำให้เงินทุนจากต่างประเทศไหลเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้เงินบาทมีค่าแข็งขึ้น ความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยในประเทศกับต่างประเทศจึงนับเป็นตัวแปรที่สำคัญในการชี้ทิศทางและระดับการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาทในอนาคตอันใกล้ อย่างไรก็ตามในบางขณะอัตราดอกเบี้ยในประเทศที่เพิ่มขึ้นอาจจะไม่ทำให้เงินทุนไหลเข้าประเทศ โดยเฉพาะในกรณีที่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ไม่เกื้อหนุนต่อการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในประเทศ

ปัจจัยที่ 2 ความแตกต่างของอัตราเงินเฟ้อระหว่างประเทศ ในกรณีที่อัตราเงินเฟ้อในประเทศมีระดับสูงกว่าอัตราเงินเฟ้อของประเทศคู่ค้าหรือประเทศคู่แข่งทางการค้าของไทยก็จะเป็นผลทำให้ค่าเงินบาทในรูป Nominal Term อ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะเงินเฟ้อทำให้มูลค่าของเงินในรูปเงินบาทมีค่าลดลง ซึ่งกลไกตลาดอัตราแลกเปลี่ยนที่มีประสิทธิภาพย่อมต้องปรับลดค่าเงินตามไปด้วย มีข้อให้สังเกตว่าความสัมพันธ์ระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราเงินเฟ้อดังกล่าว นั้นเป็นไปตามกลไกของ Purchasing Power Parity (PPP) ซึ่งกำหนดค่าอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสองสกุลตามผลต่างของอัตราเงินเฟ้อระหว่างสองประเทศนั้น ๆ กล่าวคือ ประเทศที่มีเงินเฟ้อสูงกว่าสกุลเงินของประเทศนั้นจำเป็นต้องมีค่าอ่อนตัวลงเพื่อชดเชยผลของเงินเฟ้อนั้นในการค้าระหว่างประเทศ ด้วยเหตุนี้อัตราเงินเฟ้อจะเป็นตัวแปรที่บ่งบอกการกำหนดค่าเงินบาทก็ควรจะต้องอ่อนตัวลงแข็งขึ้นมากน้อยเพียงไรในอนาคต

ปัจจัยที่ 3 อัตราการค้า (Term of Trade) ดุลการค้าของดุลการชำระเงิน อัตราการค้าคือ อัตราส่วนระหว่างราคาสินค้าส่งออกและนำเข้า การที่ราคาสินค้าส่งออกเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้านำเข้าจะทำให้อัตราการค้าของไทยดีขึ้นทำให้ค่าเงินบาทแข็งขึ้นด้วย โดยทั่วไปการตกต่ำของปริมาณการค้าจะมีส่วนทำให้รายได้จากการส่งออกลดลงจะสร้างแรงกดดันต่ออัตราแลกเปลี่ยน โดยทำให้เงินบาทมีค่าอ่อนตัวลง

ปัจจัยที่ 4 ประสิทธิภาพการผลิตและระสนิยมในการบริโภค ในกรณีที่ประเทศไทยสามารถผลิตสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นจะทำให้รายได้จากการส่งออกเพิ่มขึ้นและค่าเงินจะแข็งขึ้นตามไปด้วย อย่างไรก็ตามในกรณีที่คนไทยเพิ่มการบริโภคสินค้านำเข้ามากขึ้นเมื่อมีรายได้สูงขึ้น ก็เป็นผลทำให้เงินบาทมีค่าอ่อนตัวลง

ปัจจัยที่ 5 จิตวิทยาและความเชื่อมั่น แม้ในแง่ทฤษฎี ปัจจัยที่ 1 ถึง 4 จะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมการเคลื่อนไหวของค่าเงินในระยะยาวหรือระยะปานกลางนักเศรษฐศาสตร์ของไทยจำนวนไม่น้อยเชื่อว่า ในระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยาและความเชื่อมั่นในเสถียรภาพของเศรษฐกิจไทยมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน

ปัจจัยที่ 6 เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ตัวอย่างเช่น ภัยธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงการเมืองอย่างฉับพลัน การประท้วงของแรงงาน และอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้เกิดการอ่อนตัวของค่าเงินอย่างทันทีทันใด

ประเภทของความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

1. Transaction Exposure กิจการหนึ่งจะมี “ ส่วนเปิดต่อความเสี่ยง ” เมื่อได้ซื้อหรือขายสินค้าหรือบริหารเป็นเงินตราต่างประเทศ โดยพิจารณามูลค่าของธุรกรรมดังกล่าวในรูปของเงินตราต่างประเทศ ณ อัตราแลกเปลี่ยนทันทีที่เป็นอยู่ในขณะใดขณะหนึ่ง เนื่องจากอัตราทันที (Spot Rate) จะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้บริษัททำตัวเองให้เปิดต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าที่จะเกิดขึ้นภายหลัง

2. Translation Exposure หรือ Accounting Exposure ถ้าบริษัทมีสินทรัพย์หรือหนี้สินเป็นเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องแปลงเป็นเงินตราในประเทศเมื่อสิ้นปีบัญชี การที่อัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้นหรือลดลง มูลค่าเป็นดอลลาร์สหรัฐอเมริกาของบริษัทจึงได้รับผลกระทบคือ จะเกิดผลได้หรือผลเสียในงบกำไรขาดทุนหรือในงบดุล

3. Economic Exposure หรือ Competitive Exposure เป็นผลจากการตัดสินใจของ บริษัทที่จะนำเข้าหรือส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ การตัดสินใจนั้นขึ้นอยู่กับต้นทุนของสินค้าและบริการเมื่อซื้อและราคาเมื่อขาย ทั้งต้นทุนและราคาจะได้รับผลกระทบอย่างมากจากอัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลาที่ทำการตัดสินใจ ถ้าอัตราเคลื่อนไปในทางไม่ดีต่อบริษัทก็จะมีผลกระทบต่อการตัดสินใจว่าแหล่งวัตถุดิบหรือสถานที่ตั้งโรงงานควรอยู่ที่ไหน Economic Exposure ยังสามารถเกิดขึ้นได้กับบริษัทที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับต่างประเทศ คือ ไม่มีทั้งการนำเข้าและการส่งออก ในสถานการณ์ดังกล่าวถ้าค่าเงินดอลลาร์สูงขึ้นผู้ผลิตในประเทศก็สามารถขายได้ถูกกว่าในสหรัฐอเมริกา ผลก็คือบริษัทในสหรัฐอเมริกาก็จะเสียยอดขายไป

2. อัตราดอกเบี้ย

เป็นความไม่แน่นอนของดอกเบี้ยในตลาด ส่งผลต่อผู้กู้เงินจากต่างประเทศโดยใช้ อัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัว รวมถึงยังส่งผลถึงค่าธรรมเนียม (Premium) ของการทำสัญญาล่วงหน้า อัตราดอกเบี้ยในประเทศไทยมีการแบ่งประเภทออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยที่ถูก

กำหนดขึ้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย อัตราดอกเบี้ยที่ถูกกำหนดขึ้นจากธนาคารพาณิชย์อัตราดอกเบี้ยที่ถูกกำหนดขึ้นจากสถาบันการเงินอื่น ๆ และอัตราดอกเบี้ยของตลาดการเงินนอกระบบ ในอดีตรัฐบาลได้ใช้นโยบายอัตราดอกเบี้ยมาเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ มีความมั่นคงและพัฒนาไปอย่างมีเสถียรภาพ โดยในช่วงก่อนและระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นช่วงเวลาที่เริ่มก่อตั้งธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนั้นในช่วงนี้จึงไม่มีการดำเนินการด้านอัตราดอกเบี้ยมากนัก หลังจากสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงสุดเพื่อให้การเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ยจากธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2505 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ ซึ่งได้เพิ่มอำนาจแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ในการดำเนินนโยบายทางการเงินได้มากขึ้น และพระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมสูงสุดเอาไว้ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากมากขึ้นด้วยในช่วงปี พ.ศ. 2516-2525 ได้เกิดวิกฤตการณ์ราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศไทยประสบกับภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรง ธนาคารแห่งประเทศไทยจำเป็นต้องประกาศขึ้นอัตราดอกเบี้ยเพื่อส่งเสริมให้เกิดการออมระยะยาว จนกระทั่ง พ.ศ. 2532 มีแรงกดดันจากทั้งปัจจัยจากทั้งภายในและภายนอกหลายประการที่กดดันให้ประเทศไทยจำเป็นต้องดำเนินนโยบายเปิดเสรีทางการเงิน ซึ่งมีผลทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศให้อัตราดอกเบี้ยทุกประเภทลอยตัวเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน

จากการที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างก็ดำเนินนโยบายการเปิดเสรีด้านการเงิน ก็ทำให้อัตราดอกเบี้ยทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลงและผันผวนมาก การเปิดเสรีด้านการเงินเป็นผลมาจากประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ ต้องการปัจจัยด้านเงินลงทุนเป็นจำนวนมาก เพื่อที่จะพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ แต่เนื่องจากปริมาณการออมในประเทศไทยไม่เพียงพอต่อความต้องการในการลงทุน จึงจำเป็นต้องอาศัยเงินทุนจากต่างประเทศ ทำให้ประเทศเหล่านี้พยายามดำเนินนโยบายส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจแก่นักลงทุนจากต่างประเทศนำเงินเข้ามาลงทุนในประเทศและพยายามลดอุปสรรคของผู้ประกอบการในประเทศในการกู้ยืมเงินลงทุนจากต่างประเทศมาลงทุน

3. ค่าธรรมเนียม (Premium)

เป็นจำนวนเงินที่เป็นผลต่างระหว่างเงินสองสกุลซึ่งมีผลต่อต้นทุนในการทำสัญญาทางการเงินล่วงหน้า การเปลี่ยนแปลงของค่าพรีเมียมในตลาดการเงินล่วงหน้าถือได้ว่าเป็นความสำคัญอย่างมากแก่ผู้ที่เข้ามาป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งได้แก่ ผู้ส่งออก นำเข้า หรือผู้ที่ทำธุรกรรมระหว่างประเทศ โดยถ้าหากค่าพรีเมียมอยู่ในระดับสูงจะทำให้ต้นทุนในการทำธุรกรรมดังกล่าวนี้ลดลงด้วย การกำหนดอัตราล่วงหน้าจะยึดราคาซื้อขายทันที (Spot Rate) เป็นฐานโดยมี

ส่วนเพิ่ม (Premium) หรือส่วนลด (Discount) ตามสถานการณ์ เมื่ออัตราล่วงหน้าสูงกว่าอัตราทันที แสดงว่าค่าพรีเมียมมีค่าเป็นส่วนเพิ่ม ปัจจัยที่เป็นพื้นฐานในการกำหนดค่าพรีเมียมหรือส่วนลดที่สำคัญ คือ อัตราดอกเบี้ยของเงินทั้ง 2 สกุลที่จะซื้อขายล่วงหน้า โดยเงินสกุลที่ให้อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าจะเป็นส่วนลดในอนาคต ส่วนเงินสกุลที่อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าจะเป็นพรีเมียมในอนาคต การได้ทราบถึงโครงสร้างการเปลี่ยนแปลงของค่าพรีเมียมจึงเป็นประโยชน์ต่อการทำธุรกิจด้วย

ในประเทศไทยค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ามีค่าเป็นส่วนเพิ่มอยู่เสมอ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินบาทมักจะอยู่ในระดับสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา นอกจากนั้นการที่ไทยมีการควบคุมในด้านการนำเงินทุนเข้าประเทศที่มีลักษณะค่อนข้างเสรี เนื่องจากประเทศมีความต้องการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศในจำนวนมาก การควบคุมการปริวรรตเงินจึงเน้นหนักไปทางด้านการควบคุมการส่งเงินตราต่างประเทศออกในขณะที่การจำกัดการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศของภาคเอกชนมีน้อยมาก จึงเป็นสาเหตุให้ธุรกรรมระหว่างประเทศไทยเป็นการไหลเข้าของเงินตราต่างประเทศในสัดส่วนที่สูงส่งผลให้มีการซื้อล่วงหน้าของลูกค้านานาชาติพาณิชย์มากกว่าการขายล่วงหน้าให้แก่ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งความแตกต่างระหว่างปริมาณซื้อและขายในลักษณะนี้ได้กลายเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ราคาหรือค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศเป็นส่วนเพิ่มอยู่เสมอ

4. การให้บริการของธนาคาร

เนื่องจากธนาคารเป็นสื่อกลางในการทำธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ รวมถึงให้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนและคำแนะนำทางเลือกในการป้องกันความเสี่ยงทางการเงินในแบบต่าง ๆ ให้กับลูกค้าของธนาคาร ธนาคารพาณิชย์ที่ทำการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะคัดเลือกลูกค้าและวิเคราะห์ลูกค้าที่ต้องการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าเก่าของธนาคาร ซึ่งคิดต่อใช้บริการธนาคารในด้านต่าง ๆ เมื่อธนาคารอนุมัติให้สามารถซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าก็จะได้วงเงินที่สามารถทำการซื้อขายได้ เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงของธนาคารในกรณีที่ลูกค้าผิดสัญญาไม่ซื้อขายในอัตราที่ทำสัญญาไว้ เนื่องจากธนาคารมีต้นทุนในการจัดหาหรือสำรองเงินตราต่างประเทศนั้นไว้และธนาคารต้องวางแผนในการบริหารเงินตราต่างประเทศที่รับซื้อไว้ล่วงหน้า อัตราค่าพรีเมียมที่ธนาคารเรียกเก็บจากลูกค้าแต่ละรายไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับเครดิตของลูกค้า ความสนิทสนมระหว่างลูกค้ากับธนาคาร ซึ่งฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าของธนาคารพาณิชย์คือ ฝ่ายสินเชื่อและฝ่ายค้าเงินตราต่างประเทศ

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

พิเชษฐ์ พรหมสุข (2541) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าพรีเมียมและชดเชยค่าความเสี่ยงในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ซึ่งค่าพรีเมียมในการซื้อขายเงินตราต่างประเทศเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งที่ต้องถือว่ามีความสำคัญอย่างมากแก่ผู้ที่เข้ามาป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยแยกวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนของค่าพรีเมียมประกอบด้วยสองส่วนใหญ่ ส่วนแรกเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการคาดการณ์ค่าของเงินในอนาคต ซึ่งคาดการณ์ค่าของเงินในอนาคตจะมีผลต่อค่าพรีเมียมโดยส่งผ่านทางด้านอุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าและส่วนที่สองคือปัจจัยต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดต้นทุนหรือความเสี่ยงแก่ธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการซื้อขายล่วงหน้า โดยธนาคารพาณิชย์จะคิดต้นทุนในส่วนนี้ที่ต้องเผชิญความเสี่ยงแทนลูกค้ามาเป็นค่าพรีเมียมด้วย

สุกร์จิรา ทำนุศิลป์ (2541) ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เทคนิคการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศโดยจะนำเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงมาใช้ในการศึกษาดังนี้ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Outright Forward) สัญญาแลกเปลี่ยน (Swap) สัญญาแลกเปลี่ยนทันที (Currency Swap) และสิทธิเลือกทางการเงิน (Currency Option) ผลการศึกษาพบว่า เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงนี้ได้ส่งผลกระทบต่อธุรกรรมการซื้อขายการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศกล่าวคือ ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการต้องเกิดภาวะขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนด้วยการนำกำไรจากเงินตราสกุลหนึ่งไปชดเชยกับผลขาดทุนจากเงินตราอีกสกุลหนึ่ง โดยการป้องกันความเสี่ยงด้วยวิธีป้องกันความเสี่ยงแบบ สิทธิเลือกทางการเงินเป็นวิธีที่ให้ประโยชน์ต่อผู้ทำธุรกรรมมากที่สุดจาก 4 วิธีที่ได้ทำการศึกษา แต่วิธีนี้จะมีทางเลือกที่เพิ่มขึ้นทำให้ค่าธรรมเนียมสิทธิเลือกทางการเงินมีอัตราที่แพงกว่าการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงโดยวิธีอื่น และอาจประสบกับความเสียหายเนื่องจากสถาบันการเงินขาดสภาพคล่อง อันเกิดจากลูกค้าจำนวนมากมาขอใช้สิทธิตามสัญญาที่ครบกำหนดจากการที่รัฐบาลได้ปล่อยค่าเงินบาทลอยตัว ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถคาดเดาอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคตได้ ดังนั้นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจึงได้รับความนิยมมากขึ้นเพราะทำให้ผู้ประกอบการสามารถทราบอัตราแลกเปลี่ยนที่จะส่งผลกระทบต่อราคามูลค่าต้นทุนรายรับรายจ่ายได้ล่วงหน้า โดยถ้าอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าอยู่ในระดับที่ผู้ประกอบการพอใจผู้ประกอบการก็สามารถติดต่อกับธนาคารเพื่อทำตราสารอนุพันธ์ได้สำหรับเงินที่จะทำสัญญานั้นขึ้นอยู่กับตัวผู้ประกอบการเองว่า ณ ระดับอัตราล่วงหน้าที่เป็นอยู่ตนพอใจมากน้อยเพียงไร และในส่วนของระยะเวลาที่จะทำได้จะเปลี่ยนแปลงตามสภาพคล่องของตลาด ถึงแม้เครื่องมือแต่ละวิธีก็มีความเหมาะสมในการใช้ต่างกันดังนี้ สัญญาซื้อขายล่วงหน้าเหมาะกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศด้านเดียว สัญญาแลกเปลี่ยน และสิทธิเลือกทางการเงินเหมาะกับผู้ที่รายรับและรายจ่ายเป็นเงินตรา

ต่างประเทศในสกุลเดียวกัน ส่วนสิทธิเลือกทางการเงินเหมาะกับผู้ประกอบการที่ต้องการสิทธิที่จะเลือกใช้สิทธิตามทางเลือก แต่เลือกไปทำตามอัตราตลาด หรืออัตราตามที่สัญญาระบุไว้หากอัตราใดให้ประโยชน์มากกว่า

ประสิทธิ์ โชติวิศาล (2544) ทำการค้นคว้าอิสระเรื่องพฤติกรรมของผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือต่อการใช้บริการทางการเงินเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์ โดยได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ผู้ประกอบการพิจารณาที่จะใช้บริการด้านการค้าระหว่างประเทศกับธนาคารพาณิชย์พบว่า ปัจจัยอันดับแรกคือการให้บริการที่มีคุณภาพ เช่น การให้คำแนะนำที่ดี พนักงานธนาคารมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและทันเวลา รวมถึงการที่ได้รับการบริการตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ อันดับที่ 2 คือ อัตราค่าบริการที่เหมาะสม โดยต้องการให้ธนาคารลดค่าบริการลงต่ำกว่าค่าบริการปกติ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญได้แก่ ธนาคารให้อัตราแลกเปลี่ยนที่พอใจ ธนาคารมีความน่าเชื่อถือมั่นคง มีความรับผิดชอบสูง และธนาคารมีการให้บริการที่รวดเร็วใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยจะนำแนวทางการตัดสินใจโดยใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงมาใช้ มีขั้นตอนในการศึกษา 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเฉพาะบริษัทที่มีธุรกรรมระหว่างประเทศในนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ซึ่งอุตสาหกรรมที่ศึกษาทั้งหมดมีจำนวน 39 บริษัท ประกอบด้วยอุตสาหกรรมบริการ จำนวน 4 บริษัท อุตสาหกรรมเทคโนโลยี จำนวน 5 บริษัท อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร จำนวน 7 บริษัท อุตสาหกรรมกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 9 บริษัท อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์ จำนวน 14 บริษัท

2. สร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงของผู้บริหารในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก แบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

ส่วนที่ 4 แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

3. เก็บและรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง จังหวัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

4. วิเคราะห์ข้อมูล 4 ส่วน รายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

ส่วนที่ 4 แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งประกอบด้วย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย อัตราค่าธรรมเนียม และการให้บริการของธนาคาร

สถิติในการวิเคราะห์

การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์และรายงานผลการศึกษาดังกล่าวด้วยวิธีเชิงพรรณนา (Descriptive Approach) โดยใช้เกณฑ์ค่าความถี่ (Frequency Distribution) และร้อยละ (Percentage) ในการแสดงผลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ ซึ่งทำการวิเคราะห์ในส่วนที่ 1 – ส่วนที่ 3 ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยลักษณะคำถามเป็นแบบคำถามปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลทำการวิเคราะห์จากแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ค่าความถี่ (Frequency Distribution) และร้อยละ (Percentage) ในการแสดงผล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานประกอบการโดยลักษณะคำถามเป็นแบบคำถามปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลทำการวิเคราะห์จากแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ค่าความถี่ (Frequency Distribution) และร้อยละ (Percentage) ในการแสดงผล

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

จะใช้การวิเคราะห์ด้วยการให้ระดับคะแนนผลการตอบถูกที่ผู้ศึกษากำหนดในลักษณะคล้ายกับการตั้งเกณฑ์การประเมินผลการเรียน

- ระดับคะแนนผลการตอบถูกตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางการเงินในระดับมาก

- ระดับคะแนนผลการตอบถูกตั้งแต่ร้อยละ 60 ถึงน้อยกว่าร้อยละ 80 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางการเงินในระดับปานกลาง

- ระดับคะแนนผลการตอบถูกน้อยกว่าร้อยละ 60 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางการเงินในระดับน้อยมาก

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามแบบให้ลำดับความสำคัญ ซึ่งจะทำการวิเคราะห์ในส่วนที่ 4 ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 4 แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

ในแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale ได้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ระดับมากที่สุด	ให้นำน้ำหนักคะแนนเป็น	5
ระดับมาก	“	4
ระดับปานกลาง	“	3
ระดับน้อย	“	2
ระดับน้อยที่สุด	“	1

สำหรับการแปรผล ได้กำหนดเกณฑ์การแปรผล โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย และได้แบ่งระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นลำดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	“	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	“	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	“	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 1.49	“	ระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ได้ศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม สอบถามผู้บริหารในการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยง ซึ่งเป็นบริษัทในเขตส่งออกจำนวน 39 บริษัท จากแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูล และผู้ที่มีอำนาจในการบริหารการเงินของบริษัท

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ ประกอบด้วย ประเภทของโรงงาน ระยะเวลาที่บริษัทเปิดดำเนินการ ทุนจดทะเบียน สกุดเงินที่ใช้ในการส่งออกสินค้า ระยะเวลาการชำระเงินของลูกค้านต่างประเทศ การนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ สกุดเงินที่ใช้ในการนำเข้าสินค้า ระยะเวลาชำระหนี้ต่างประเทศ การกู้เงินจากต่างประเทศ สกุดเงินที่ใช้ในการกู้เงิน ระยะเวลาในการจ่ายเงินกู้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และบริษัทมีการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน โดยใช้เครื่องมือทางการเงินแบบใด

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วย ความรู้ในด้านวัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องมือทางการเงิน ความหมายของเครื่องมือทางการเงิน (Financial Instrument) อนุพันธ์ทางการเงิน (Derivative Instrument) สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forwards Contract) สิทธิเลือกทางการเงิน (Option) สัญญาแลกเปลี่ยน (Swap) การรับรู้รายการและการเปิดเผยการป้องกันความเสี่ยงในอนาคตโดยใช้เครื่องมือทางการเงินในงบการเงิน

ส่วนที่ 4 แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ประกอบด้วย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย อัตราค่าธรรมเนียม และการให้บริการของธนาคาร

การส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารของแต่ละบริษัทจำนวน 39 บริษัท ในระหว่างเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม 2553 นั้น ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 35 บริษัท และมีบริษัทที่ใช้เครื่องมือทางการเงินจำนวน 17 บริษัท ดังนั้นการศึกษาในแบบสอบถามส่วนที่ 1-3 จะใช้ข้อมูล จำนวน 35 บริษัท และในแบบสอบถามส่วนที่ 4 จะทำการศึกษากับบริษัทที่มีการใช้เครื่องมือทางการเงินจำนวน 17 บริษัท

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ชาย	5	14.29
หญิง	30	85.71
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด มีจำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.71 และเพศชาย มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.29

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	6	17.10
31 – 40 ปี	24	68.60
มากกว่า 40 ปี	5	14.30
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด มีจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.60

รองลงมาคืออายุต่ำกว่าหรือเทียบเท่า 30 ปี มีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.10 และมีอายุมากกว่า 40 ปี มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.30

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	5.71
ปริญญาตรี	25	71.43
สูงกว่าปริญญาตรี	8	22.86
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด มีจำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.86 และระดับการศึกษาด้านต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.71

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบสอบถาม จำแนกตามสาขาที่เรียน

สาขาที่เรียน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
การบัญชี	31	88.57
การเงิน – การธนาคาร	1	2.86
บริหารธุรกิจ	3	8.57
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาที่เรียน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีสาขาวิชาที่เรียนมากที่สุดคือ สาขาการบัญชี มีจำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.57 รองลงมาสาขาบริหารธุรกิจ มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.57 และ การเงิน-การธนาคาร มีจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.89

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งผู้ให้ข้อมูล

ตำแหน่งผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน	24	68.57
ผู้จัดการทั่วไป	2	5.71
หัวหน้าแผนกบริหาร	1	2.86
พนักงานบัญชี	8	22.86
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งผู้ให้ข้อมูล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงินมากที่สุด มีจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.57 รองลงมาเป็นพนักงานบัญชี มีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.86 ตำแหน่งผู้จัดการทั่วไป มีจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.71 และตำแหน่งหัวหน้าแผนกบริหาร มีจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.86

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบสอบถาม จำแนกตามผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารการเงิน

ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารการเงิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน	15	42.86
ผู้จัดการทั่วไป	8	22.86
กรรมการผู้จัดการ	7	20.00
ประธาน	5	14.28
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารการเงิน พบว่าตำแหน่งของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารการเงินมากที่สุดคือ ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน มีจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาคือตำแหน่งผู้จัดการทั่วไป มีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.86 ตำแหน่ง

กรรมการผู้จัดการ มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00 และตำแหน่งประธาน มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.28

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวน และร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์	14	40.00
อุตสาหกรรมกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	8	22.86
อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร	5	14.28
อุตสาหกรรมเทคโนโลยี	4	11.43
อุตสาหกรรมบริการ	4	11.43
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.7 แสดงจำนวน และร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกแยกตามประเภทของการผลิตได้ ดังนี้ คืออุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์มีมากที่สุด มีจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคืออุตสาหกรรมกลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค มีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.86 อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.28 อุตสาหกรรมเทคโนโลยีและบริการ มีจำนวน เท่ากันคือ 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.43

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวน และร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามระยะเวลาที่เปิด
ดำเนินการ

ระยะเวลาที่เปิดดำเนินการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	7	2.90
5 ปี – 10 ปี	7	20.00
11 ปี – 15 ปี	15	42.80
มากกว่า 15 ปี	12	34.30
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.8 แสดงจำนวน และร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตาม
ระยะเวลาที่เปิดดำเนินการ พบว่าบริษัทส่วนใหญ่ที่มีระยะเวลาเปิดดำเนินการ 11 ปี – 15 ปี มี
จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.80 รองลงมาคือดำเนินการมากกว่า 15 ปี มีจำนวน 12 ราย คิด
เป็นร้อยละ 34.30 ดำเนินการ 5 ปี – 10 ปี มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00 และดำเนินการ
ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.90

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวน และร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามทุนจดทะเบียน

จำนวนทุนจดทะเบียน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 ล้านบาท	21	60.00
101-300 ล้านบาท	9	25.70
301-500 ล้านบาท	4	11.40
มากกว่า 500 ล้านบาท	1	2.90
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.9 แสดงจำนวน และร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามทุนจด
ทะเบียน พบว่าบริษัทส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 ล้านบาท มีจำนวน 21
ราย คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมามีทุนจดทะเบียน 101 – 300 ล้านบาท มีจำนวน 9 ราย คิดเป็น

ร้อยละ 25.70 ทุนจดทะเบียน 301 – 500 ล้านบาท มีจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.40 และทุนจดทะเบียนมากกว่า 500 ล้านบาท มีจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.90

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวน และร้อยละของการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ

การนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศ	31	88.60
นำเข้าจากต่างประเทศในจำนวนไม่มาก	4	11.40
ไม่มีการนำเข้าจากต่างประเทศ	0	0.00
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.10 แสดงจำนวน และร้อยละของการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ พบว่าบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศมากที่สุด มีจำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.60 และนำเข้ามาจากต่างประเทศในจำนวนไม่มาก มีจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.4

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวน และร้อยละของสกุลเงินที่ใช้ในการส่งออกสินค้า และสกุลเงินที่ใช้ นำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ

สกุลเงิน	ส่งออก (ราย)	ร้อยละ	นำเข้า (ราย)	ร้อยละ
ดอลลาร์สหรัฐ	28	80.00	27	77.10
เยน	20	57.10	24	68.60
บาท	13	37.10	4	11.40
ยูโร	5	14.30	6	17.10
ดอลลาร์	1	2.90	6	17.10
ลิงคิปร์	3	8.60	4	11.40
อื่น ๆ				

หมายเหตุ : บริษัททั้งหมดจำนวน 35 ราย แต่ละรายมีการใช้สกุลเงินมากกว่า 1 สกุล

จากตารางที่ 4.11 แสดงจำนวน และร้อยละของสกุลเงินที่ใช้ในการส่งออกสินค้า และสกุลเงินที่ให้นำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ พบว่า บริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีการใช้สกุลเงินในการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศมากที่สุดคือ สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ มีจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ สกุลเงินเยน มีจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.10 สกุลเงินบาท มีจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.10 สกุลเงินยูโร มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.30 สกุลเงินอื่นมีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.60 และสกุลดอลลาร์สิงคโปร์ มีจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.90

ส่วนการใช้สกุลเงินในการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศมากที่สุด สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ มีจำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.10 รองลงมาคือ สกุลเงินเยน มีจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.60 สกุลเงินยูโรและสกุลดอลลาร์สิงคโปร์ เท่ากันมีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.10 สกุลเงินบาทและสกุลเงินอื่นเท่ากันมีจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.40

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวน และร้อยละของระยะเวลาในการให้เครดิตแก่ลูกค้าต่างประเทศ และระยะเวลาในการชำระค่าสินค้าให้กับเจ้าหนี้ต่างประเทศ

ระยะเวลาการรับ/จ่ายค่า สินค้าจากต่างประเทศ	ขายสินค้า		ซื้อวัตถุดิบ	
	(ราย)	ร้อยละ	(ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 วัน	6	17.10	7	20.00
30 วัน	27	77.10	25	71.40
60 วัน	11	31.40	15	42.90
มากกว่า 60 วัน	8	22.90	10	28.60

หมายเหตุ : บริษัททั้งหมดจำนวน 35 ราย แต่ละรายมีการเลือกรับ/จ่ายค่าสินค้ามากกว่า 1 ระยะเวลา

จากตารางที่ 4.12 แสดงจำนวน และร้อยละของระยะเวลาในการให้เครดิตแก่ลูกค้าต่างประเทศ และระยะเวลาในการชำระค่าสินค้าให้กับเจ้าหนี้ต่างประเทศ พบว่า บริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออก มีระยะเวลาในการให้เครดิตแก่ลูกค้าต่างประเทศมากที่สุดคือ 30 วัน มีจำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.10 รองลงมาคือ 60 วัน มีจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.40 มากกว่า 60 วัน มีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.90 และน้อยกว่า 30 วัน มีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.10

ส่วนระยะเวลาในการชำระค่าสินค้าให้กับเจ้าหนี้ต่างประเทศมากที่สุดคือ 30 วัน มีจำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.40 รองลงมาคือ 60 วัน มีจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.90 มาก

ว่า 60 วัน มีจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.60 และน้อยกว่า 30 วัน มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวน และร้อยละของเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ

เงินกู้ยืมจากต่างประเทศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
มีการกู้ยืมเงิน	12	34.30
ไม่มีการกู้ยืมเงิน	23	65.70
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.13 แสดงจำนวน และร้อยละของการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ พบว่า บริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ มีจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.30 และไม่มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ มีจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.70

ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวน และร้อยละของสกุลเงินที่ใช้ในการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ

สกุลเงิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ดอลลาร์สหรัฐ	6	50.00
เยน	6	50.00
บาท	3	25.00
ดอลลาร์สิงคโปร์	1	8.30

หมายเหตุ : บริษัทที่มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ จำนวน 12 ราย แต่ละรายมีการใช้สกุลเงินมากกว่า 1 สกุล

จากตารางที่ 4.14 แสดงจำนวนและร้อยละของสกุลเงินที่ใช้ในการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ พบว่าบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ มีจำนวน 12 ราย ซึ่งมีการกู้ยืมเงินโดยใช้สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐและสกุลเงินเยน มีจำนวนเท่ากัน คือ 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 สกุลเงินบาท มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.00 และสกุลเงินดอลลาร์สิงคโปร์ มีจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.30

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวน และร้อยละของระยะเวลาการจ่ายเงินกู้ของบริษัทที่มีการกู้ยืมเงิน
จากต่างประเทศ

ระยะเวลาของการจ่ายเงินกู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จ่ายเงินทั้งจำนวน ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี	1	8.30
จ่ายเงินทั้งจำนวน ระยะเวลา 1 ปี	1	8.30
จ่ายเงินทั้งจำนวน ระยะเวลามากกว่า 1 ปี	5	41.70
จ่ายเงินเป็นงวด ๆ เป็นระยะเวลา 1 ปี ปีละ 12 งวด	1	8.30
จ่ายเงินเป็นงวด ๆ เป็นระยะเวลา 5 ปี ปีละ 12 งวด	2	16.70
จ่ายเงินเป็นงวด ๆ เป็นระยะเวลา 7 ปี ปีละ 12 งวด	1	8.30
จ่ายเงินเป็นงวด ๆ เป็นระยะเวลา 11 ปี ปีละ 2 งวด	1	8.30
จ่ายเงินเป็นงวด ๆ ไม่มีกำหนดระยะเวลา ปีละ 1 งวด	1	8.30
จ่ายเงินเป็นงวด ๆ ไม่มีกำหนดระยะเวลา ปีละ 2 งวด	1	8.30

หมายเหตุ : บริษัทที่มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ จำนวน 12 ราย แต่ละรายมีระยะเวลาการจ่ายเงินกู้มากกว่า 1 ระยะเวลา

จากตารางที่ 4.15 แสดงจำนวน และร้อยละของระยะเวลาการจ่ายเงินกู้ของบริษัทที่มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ พบว่าบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ มีจำนวน 12 ราย ซึ่งมีระยะเวลาการจ่ายเงินกู้มากที่สุดคือ การจ่ายเงินทั้งจำนวนเป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.70 รองลงมาคือ การจ่ายเงินเป็นงวด ๆ เป็นระยะเวลา 5 ปี ปีละ 12 งวด คิดเป็นร้อยละ 16.70 สำหรับการจ่ายเงินทั้งจำนวนระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ระยะเวลา 1 ปี จ่ายเงินเป็นงวด ๆ เป็นระยะเวลา 1 ปี และ 7 ปี ปีละ 12 งวด จ่ายเงินเป็นงวด ๆ เป็นระยะเวลา 11 ปี ปีละ 2 งวด จ่ายเงินเป็นงวด ๆ ไม่มีกำหนดระยะเวลา ปีละ 1 งวด จ่ายเงินเป็นงวด ๆ ไม่มีกำหนดระยะเวลา ปีละ 2 งวด มีจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.30

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวน และร้อยละของรูปแบบของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ

รูปแบบของอัตราดอกเบี้ยเงิน กู้ยืม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
แบบคงที่	9	75.00
แบบลอยตัว	4	33.30

หมายเหตุ : บริษัทที่มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศจำนวน 12 ราย แต่ละรายมีรูปแบบของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมากกว่า 1 แบบ

จากตารางที่ 4.16 แสดงจำนวน และร้อยละของรูปแบบของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ พบว่าบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ มีจำนวน 12 ราย ซึ่งมีรูปแบบของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากต่างประเทศแบบคงที่ มีจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.00 และรูปแบบของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากต่างประเทศแบบลอยตัว มีจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.30

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน

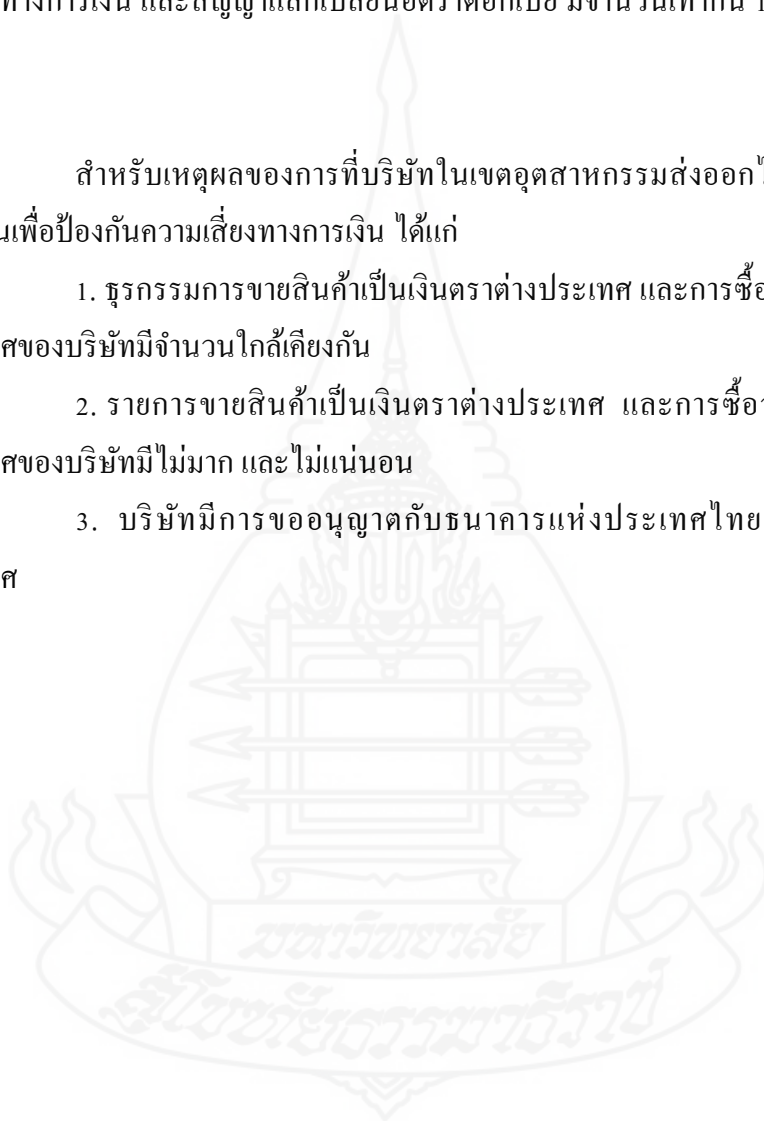
เครื่องมือทางการเงิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
สัญญาซื้อขายล่วงหน้า	17	48.60
สิทธิเลือกทางการเงิน	1	2.90
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	3	8.60
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	1	2.90

หมายเหตุ : บริษัททั้งหมดจำนวน 35 ราย แต่ละรายใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน มากกว่า 1 ประเภท

จากตารางที่ 4.17 แสดงจำนวน และร้อยละของการใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน พบว่าบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีการป้องกันความเสี่ยงทางการเงินโดยใช้เครื่องมือทางการเงินมากที่สุดคือ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า มีจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.60 รองลงมาคือสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.60 สำหรับสิทธิเลือกทางการเงิน และสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย มีจำนวนเท่ากัน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.90

สำหรับเหตุผลของการที่บริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกไม่เลือกใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน ได้แก่

1. ธุรกิจการขายสินค้าเป็นเงินตราต่างประเทศ และการซื้อวัตถุดิบเป็นเงินตราต่างประเทศของบริษัทมีจำนวนใกล้เคียงกัน
2. รายการขายสินค้าเป็นเงินตราต่างประเทศ และการซื้อวัตถุดิบเป็นเงินตราต่างประเทศของบริษัทมีไม่มาก และไม่แน่นอน
3. บริษัทมีการขออนุญาตกับธนาคารแห่งประเทศไทย ในการถือเงินตราต่างประเทศ

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวน และร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน	ทราบว่าเป็น				รวม	ตอบ ถูก	อันดับ
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ทราบ			
1.เครื่องมือทางการเงินจะนำมาใช้ใน วัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือการเก็งกำไร เท่านั้น	9	19	7	-	35	19	6
2.เครื่องมือทางการเงินเป็นเครื่องมือ ป้องกันความเสี่ยงทางการเงินจากการทำ ธุรกรรมระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการ ลงทุน การซื้อขาย การกู้ยืม หรือการทำ สัญญาต่าง ๆ	33	1	1	-	35	33	1
3.อนุพันธ์ทางการเงิน (Derivative Instrument) เป็นเครื่องมือทางการเงินใช้ บริหารความเสี่ยงอยู่ในรูปของตราสารทาง การเงินหรือสัญญาชนิดที่มีการ เปลี่ยนแปลงมูลค่าขึ้นอยู่กับสินทรัพย์ พื้นฐาน เช่น อัตราแลกเปลี่ยน ราคาสินค้า ราคาหลักทรัพย์ เป็นต้น	25	-	8	2	35	25	2
4.เครื่องมือทางการเงินช่วยให้บริษัท สามารถลดความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ ไปให้สถาบันการเงินรับแทน โดยการยอม เสียค่าธรรมเนียม	20	7	7	1	35	20	5

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน	ทราบว่ามี				รวม	ตอบถูก	อันดับ
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ทราบ			
5. สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forwards Contract) มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การใช้เป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนหรือการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศเป็นหลัก	-	7	-	28	35	7	10
6. สิทธิเลือกทางการเงิน (Option) เป็นตราสารที่ให้สิทธิแก่ผู้ถือในการที่จะซื้อหรือขายสินทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่งตามเงื่อนไขในราคาที่ตกลงกัน	22	3	9	1	35	22	3
7. สัญญาแลกเปลี่ยน (Swaps) เป็นสัญญาระหว่างบุคคล 2 ฝ่ายในการแลกเปลี่ยนกระแสเงินสด ในระยะเวลาที่กำหนดและพื้นฐานของเงินต้นที่กำหนดแน่นอน	9	19	7	-	35	19	6
8. สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนดอกเบี้ย (Interest Rate Swaps) เป็นสัญญาแลกเปลี่ยนเฉพาะรายจ่ายดอกเบี้ย ไม่รวมเงินต้น	14	7	6	8	35	14	8
10. กิจการไม่จำเป็นต้องเปิดเผยการป้องกันความเสี่ยงในอนาคตโดยใช้เครื่องมือทางการเงินในหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัท	4	13	16	2	35	13	9

จากตารางที่ 4.18 แสดงจำนวน และร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินดังนี้คือ มีผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามถูกในแต่ละข้อสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 คือ ข้อที่ 2 เครื่องมือทางการเงินเป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงทางการเงินจากการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุน การซื้อขาย การกู้ยืม หรือการทำสัญญาต่าง ๆ มีจำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.30 อันดับที่ 2 คือ ข้อที่ 3 อนุพันธ์ทางการเงิน (Derivative Instrument) เป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้บริหารความเสี่ยงทางการเงินอยู่ในรูปของตราสารทางการเงินหรือสัญญาชนิดหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าขึ้นอยู่กับสินทรัพย์พื้นฐาน เช่นอัตราแลกเปลี่ยน ราคาสินค้า ราคาหลักทรัพย์ เป็นต้น มีจำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.40 อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 6 สิทธิเลือกทางการเงิน (Option) เป็นตราสารที่ให้สิทธิแก่ผู้ถือที่จะซื้อหรือขายสินทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่งตามเงื่อนไขในราคาที่ตกลงกัน มีจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.90 อันดับที่ 4 ข้อที่ 9 บริษัทรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินในงบดุลได้ต่อเมื่อ บริษัทได้เป็นผู้เกี่ยวข้องฝ่ายหนึ่งตามเงื่อนไขในสัญญาเครื่องมือทางการเงิน มีจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.00 อันดับที่ 5 คือ ข้อที่ 4 เครื่องมือทางการเงินช่วยให้บริษัทสามารถลดความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ ไปให้สถาบันการเงินรับแทน โดยค่าธรรมเนียมค่าธรรมเนียม มีจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.10 อันดับที่ 6 คือข้อที่ 1 เครื่องมือทางการเงินจะนำมาใช้ในวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือการเก็งกำไรเท่านั้น และข้อที่ 7 สัญญาแลกเปลี่ยน (Swaps) เป็นสัญญาระหว่างบุคคล 2 ฝ่ายในการแลกเปลี่ยนเงินสด ในระยะเวลาที่กำหนดแน่นอน มีจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.30 อันดับที่ 8 คือ ข้อที่ 8 สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swaps) เป็นสัญญาแลกเปลี่ยนเฉพาะรายจ่ายดอกเบี้ย ไม่รวมเงินต้น มีจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.00 อันดับที่ 9 คือข้อที่ 10 บริษัทไม่จำเป็นต้องเปิดเผยการป้องกันความเสี่ยงในอนาคต โดยใช้เครื่องมือทางการเงินในหมายเหตุประกอบงบการเงิน มีจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.20 และอันดับที่ 10 คือ ข้อ 5 สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forwards Contract) มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การใช้เป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวน หรือการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศเป็นหลัก มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวน และร้อยละของระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

ระดับคะแนน (ระดับความรู้ความเข้าใจ)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
80-100 คะแนน (มาก)	5	14.20
69-79 คะแนน (ปานกลาง)	15	42.90
1-59 คะแนน (น้อย)	15	42.90
รวม	35	100.00

จากตารางที่ 4.19 แสดงจำนวน และร้อยละของระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน มีระดับคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับ คือ ระดับคะแนน 60-79 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน ในระดับปานกลาง และระดับคะแนน 1-59 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน ในระดับน้อย มีจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.90 และระดับคะแนน 80-100 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน ในระดับมาก มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.20

ส่วนที่ 4 แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

ตารางที่ 4.20 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	จำนวนและร้อยละของระดับความเห็น					รวม	ค่าเฉลี่ย	ลำดับความเห็น
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ในช่วงที่อัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวน	11 (64.70)	3 (17.60)	2 (11.80)	1 (5.90)	-	17 (100)	4.41	มาก
2. นำเข้าเครื่องจักรหรือเครื่องมือซึ่งมีราคาสูงจากต่างประเทศ	3 (17.70)	10 (58.80)	4 (23.50)	-	-	17 (100)	3.94	มาก
3. ทุกครั้งที่มีการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศ	2 (11.80)	4 (23.50)	7 (41.10)	2 (11.80)	2 (11.80)	17 (100)	3.11	ปานกลาง
4. เมื่อมีการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก	3 (17.70)	7 (41.10)	5 (29.40)	1 (5.90)	1 (5.90)	17 (100)	3.59	มาก
5. ราคาของวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศมีราคาขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา	2 (11.80)	5 (29.40)	6 (35.30)	3 (17.60)	1 (5.90)	17 (100)	3.24	ปานกลาง
6. ระยะเวลาในการชำระหนี้ค่าสินค้าให้กับเจ้าหนี้ต่างประเทศมีระยะเวลาสั้น	2 (11.80)	5 (29.40)	4 (23.50)	4 (23.50)	2 (11.80)	17 (100)	3.06	ปานกลาง
7. การขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้กับลูกค้าต่างประเทศ	- (-)	6 (35.30)	7 (41.20)	3 (17.60)	1 (5.90)	17 (100)	3.06	ปานกลาง
8. ระยะเวลาให้เครดิตแก่ลูกค้าเป็นระยะเวลานาน	3 (17.60)	9 (47.00)	2 (11.80)	2 (11.80)	2 (11.80)	17 (100)	3.47	ปานกลาง
9. มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศโดยใช้สกุลเงินต่างประเทศ	3 (17.60)	9 (52.90)	1 (5.90)	2 (11.80)	2 (11.80)	17 (100)	3.53	มาก
10. ระยะเวลาในการกู้ยืมเงินมีระยะเวลายาวนาน	4 (23.50)	6 (35.30)	4 (23.50)	1 (5.90)	2 (11.80)	17 (100)	3.53	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม						3.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.20 แสดงจำนวน และร้อยละของและค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน พบว่าบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 35 ราย มีบริษัทที่ใช้เครื่องมือทางการเงินจำนวน 17 ราย ซึ่งมีความเห็นว่าปัจจัยด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 โดยเห็นว่าปัจจัยด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินในระดับมาก คือ ในช่วงที่อัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 การนำเข้าเครื่องจักรหรือเครื่องมือซึ่งมีราคาสูงจากต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 เมื่อมีการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และมีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศโดยใช้สกุลเงินต่างประเทศ และระยะเวลาในการกู้ยืมเงินมีระยะเวลายาวนาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 สำหรับทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินในระดับปานกลาง คือ ระยะเวลาให้เครดิตแก่ลูกค้าเป็นระยะเวลานาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ราคาของวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศมีราคาขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 ทุกครั้งที่มีการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 ระยะเวลาในการชำระหนี้ค่าสินค้าให้กับเจ้าหนี้ต่างประเทศมีระยะเวลานาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06

ตารางที่ 4.21 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน

อัตราดอกเบี้ย	จำนวนและร้อยละของระดับความเห็น					รวม	ค่าเฉลี่ย	ลำดับความเห็น
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศมีความผันผวน	7 (41.10)	4 (23.50)	3 (17.60)	1 (5.90)	2 (11.80)	17 (100)	3.76	มาก
2.อัตราดอกเบี้ยในประเทศมีความแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยในประเทศมาก	3 (17.70)	7 (41.10)	4 (23.50)	1 (5.90)	2 (11.80)	17 (100)	3.47	ปานกลาง
3.มีการกู้เงินจากต่างประเทศเป็นแบบอัตราดอกเบี้ยลอยตัว	3 (17.60)	6 (35.40)	3 (17.60)	2 (11.80)	3 (17.60)	17 (100)	3.24	ปานกลาง
4.อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากต่างประเทศมีความผันผวน	5 (29.50)	4 (23.50)	3 (17.60)	3 (17.60)	2 (11.80)	17 (100)	3.41	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม						3.47	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.21 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน พบว่าบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออก จำนวน 35 ราย มีบริษัทที่ใช้เครื่องมือทางการเงินจำนวน 17 ราย ซึ่งมีความเห็นว่าปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศมีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 โดยเห็นว่าปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศมีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมากคืออัตราดอกเบี้ยต่างประเทศมีความผันผวน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 สำหรับปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศมีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางคือ อัตราดอกเบี้ยในประเทศมีความแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยในประเทศมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากต่างประเทศมีความผันผวน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 และมีการกู้เงินจากต่างประเทศเป็นแบบอัตราดอกเบี้ยลอยตัวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านอัตราค่าธรรมเนียมที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน

อัตราค่าธรรมเนียม (Premium)	จำนวนและร้อยละของระดับความเห็น						ค่าเฉลี่ย	ลำดับ ความเห็น
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม		
1.เลือกใช้เครื่องมือทางการเงินที่มีอัตราค่าธรรมเนียมที่ต่ำ	3 (17.60)	6 (35.30)	7 (41.20)	1 (5.90)	- (-)	17 (100)	3.65	มาก
2.ยอมจ่ายค่าธรรมเนียมในอัตราที่สูงถ้ามีความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมาก	4 (23.50)	6 (35.30)	6 (35.30)	1 (5.90)	- (-)	17 (100)	3.76	มาก
3.ค่าธรรมเนียมที่เสียไปคุ้มค่ากับความเสียหายทางการเงินที่จะเกิดขึ้นกับกิจการ	5 (29.40)	7 (41.20)	5 (29.40)	- (-)	- (-)	17 (100)	4.00	มาก
4.คำนึงถึงความเหมาะสมของเครื่องมือทางการเงินที่ใช้มากกว่าค่าธรรมเนียม	5 (29.40)	7 (41.20)	4 (23.50)	1 (5.90)	- (-)	17 (100)	3.94	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม						3.84	มาก

จากตารางที่ 4.22 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านอัตราค่าธรรมเนียมที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน พบว่าบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 35 ราย มีบริษัทที่ใช้เครื่องมือทางการเงินจำนวน 17 ราย ซึ่งมีความเห็นว่าปัจจัยด้านปัจจัยทางด้านอัตราค่าธรรมเนียมมีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 โดยเห็นว่าปัจจัยทางด้านอัตราค่าธรรมเนียม มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน ในระดับมากคือ ค่าธรรมเนียมที่เสียไปคุ้มค่ากับความเสียหายทางการเงินที่จะเกิดขึ้นกับบริษัท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 คำนึงถึงความเหมาะสมของเครื่องมือทางการเงินที่ใช้มากกว่าค่าธรรมเนียม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ยอมจ่ายค่าธรรมเนียมในอัตราที่สูงถ้ามีความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินที่มีอัตราค่าธรรมเนียมที่ต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านการให้บริการของธนาคารที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน

การให้บริการของธนาคาร	จำนวนและร้อยละของระดับความเห็น					รวม	ค่าเฉลี่ย	ลำดับความเห็น
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.ธนาคารมีแนะนำการใช้เครื่องมือทางการเงินในแบบต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับบริษัท	2 (11.80)	8 (47.10)	7 (41.10)	- (-)	- (-)	17 (100)	3.65	มาก
2.ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการและมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย	2 (11.80)	9 (52.90)	6 (35.30)	- (-)	- (-)	17 (100)	3.76	มาก
3.ธนาคารคิดค่าธรรมเนียมให้การทำสัญญาต่าง ๆ เป็นกรณีพิเศษ	4 (23.50)	6 (35.30)	6 (35.30)	1 (5.90)	- (-)	17 (100)	4.00	มาก
4.ธนาคารเสนอทางเลือกในการบริการในหลาย ๆ ด้านเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางการเงิน	3 (17.60)	6 (35.30)	7 (41.20)	1 (5.90)	- (-)	17 (100)	3.65	มาก
5.ธนาคารที่มีการติดต่อทางด้านธุรกรรมทางการเงินกับบริษัทเป็นประจำ	2 (11.70)	7 (41.20)	7 (41.20)	1 (5.90)	- (-)	17 (100)	3.59	มาก
6.ได้รับข้อมูลการรายงานความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง	2 (11.70)	8 (47.10)	7 (41.20)	- (-)	- (-)	17 (100)	3.71	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม						3.70	มาก

จากตารางที่ 4.23 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านการให้บริการของธนาคารที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน พบว่าบริษัทในเขตอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมส่งออก จำนวน 35 ราย มีบริษัทใช้เครื่องมือทางการเงิน 35 ราย มีบริษัทที่ใช้เครื่องมือทางการเงินจำนวน 17 ราย ซึ่งมีความเห็นว่าปัจจัยทางด้านการให้บริการของธนาคารที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 โดยเห็นว่าปัจจัยด้านการให้บริการของธนาคารที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงินในระดับมาก คือ ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการและมีเทคโนโลยีที่น่าสนใจ และธนาคารคิดค่าธรรมเนียมให้การทำสัญญาต่าง ๆ เป็นกรณีพิเศษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ธนาคารมีแนะนำการใช้เครื่องมือทางการเงินในแบบต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับบริษัท และได้รับข้อมูลการรายงานความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ธนาคารเสนอทางเลือกในการบริการในหลาย ๆ ด้านเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางการเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และธนาคารที่มีการติดต่อทางด้านธุรกรรมทางการเงินกับบริษัทเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59

ตารางที่ 4.24 สรุปปัจจัยที่มีการตัดสินใจมากที่สุด

ลำดับที่	ปัจจัยด้าน	ค่าเฉลี่ย
1	ปัจจัยทางด้านอัตราค่าธรรมเนียม	3.84
2	ปัจจัยทางด้านการให้บริการของธนาคาร	3.70
3	ปัจจัยทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	3.49
4	ปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ย	3.47

จากตารางที่ 4.24 สรุปปัจจัยที่มีการตัดสินใจเลือกใช้มากที่สุด พบว่าบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออก จำนวน 35 ราย มีบริษัทที่ใช้เครื่องมือทางการเงินจำนวน 17 ราย ซึ่งปัจจัยที่มีการตัดสินใจมากที่สุด คือ ลำดับที่ 1 ปัจจัยทางด้านอัตราค่าธรรมเนียม ลำดับที่ 2 ปัจจัยทางด้านการให้บริการของธนาคาร ลำดับที่ 3 ปัจจัยทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และลำดับที่ 4 คือ ปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ย

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปอภิปรายผล

การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ ได้แบ่งสรุปผลการศึกษาออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการส่งแบบสอบถามให้กับบริษัทในอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 39 ราย และได้รับการตอบกลับมาจำนวน 35 ราย ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.71 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 68.60 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.43 ส่วนใหญ่เรียนสาขาการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 88.57 และทำงานอยู่ในตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน คิดเป็นร้อยละ 68.57

สำหรับตำแหน่งผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางด้านการบริหารการเงินของบริษัทมากที่สุดได้แก่ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาคือ ตำแหน่งผู้จัดการทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 22.86 ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ คิดเป็นร้อยละ 20.00 และตำแหน่งประธาน คิดเป็นร้อยละ 14.28

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

จากการส่งแบบสอบถามให้กับบริษัทในอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 39 ราย และได้รับการตอบกลับมาจำนวน 35 ราย ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเป็นบริษัทประเภทอุตสาหกรรม ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 40.60 รองลงมาคืออุตสาหกรรมกลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค คิดเป็นร้อยละ 22.86 มีระยะเวลาที่เปิดดำเนินการมากที่สุดระหว่าง 11 ปี – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.80 รองลงมาคือ ระยะเวลาการดำเนินงานมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.30 ทุนจดทะเบียนของ บริษัทส่วนใหญ่จะมีทุนจดทะเบียนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ จะมีทุนจดทะเบียน 101 – 300 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.70

อุตสาหกรรมในเขตส่งออกส่วนใหญ่มีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 88.6 มีการส่งออกสินค้าไปขายยังต่างประเทศและนำเข้าวัตถุดิบมาจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะ

ใช้สกุลเงินตราต่างประเทศ ซึ่งสกุลที่ใช้มากที่สุดคือ สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาใช้ในการส่งออกสินค้า คิดเป็นร้อยละ 80.00 และในการนำเข้าวัตถุดิบคิดเป็นร้อยละ 77.10 รองลงมาคือสกุลเงินเยนใช้ในการส่งออกสินค้า คิดเป็นร้อยละ 57.10 และในการนำเข้าวัตถุดิบของบริษัท คิดเป็นร้อยละ 68.6 ซึ่งการส่งออกสินค้าและนำเข้าวัตถุดิบของบริษัทนั้นมีระยะเวลาในการให้เครดิตแก่ลูกค้ามากที่สุดเป็นระยะเวลา 30 วัน คิดเป็นร้อยละ 77.10 รองลงมาคือ ระยะเวลา 60 วัน คิดเป็นร้อยละ 31.40 สำหรับระยะเวลาที่ได้รับเครดิตจากเจ้าหนี้มากที่สุดคือ ระยะเวลา 60 วัน คิดเป็นร้อยละ 42.90

ส่วนการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ จากการศึกษาแบบสอบถามที่ได้รับจากบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 35 ราย มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 34.30 ซึ่งสกุลเงินที่บริษัทใช้ในการกู้ยืมจากต่างประเทศมากที่สุดคือ สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และสกุลเงินเยน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ สกุลเงินบาท คิดเป็นร้อยละ 25.00 สำหรับระยะเวลามากกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.70 รองลงมาคือ จ่ายคืนเป็นเงินงวด ๆ เป็นระยะเวลา 5 ปี ปีละ 12 งวด คิดเป็นร้อยละ 16.70 รวมถึงรูปแบบของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมจากต่างประเทศนั้น บริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีการใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบคงที่ คิดเป็นร้อยละ 75.00 และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบลอยตัว คิดเป็นร้อยละ 33.30

บริษัทมีการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน โดยใช้เครื่องมือทางการเงินมากที่สุดคือ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 48.60 รองลงมาคือ สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน คิดเป็นร้อยละ 8.60 สำหรับบริษัทที่ไม่มีการใช้เครื่องมือทางการเงินเนื่องมาจากหลายสาเหตุ ได้แก่ ธุรกิจการขายสินค้าเป็นเงินตราต่างประเทศ และการซื้อวัตถุดิบเป็นเงินตราของบริษัทมีจำนวนใกล้เคียงกัน รายการขายสินค้าเป็นเงินตราต่างประเทศและการซื้อวัตถุดิบเป็นเงินตราต่างประเทศของบริษัทไม่มากและไม่แน่นอน และบริษัทมีการขออนุญาตกับธนาคารแห่งประเทศไทยในการถือเงินตราต่างประเทศ

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

การศึกษาแบบสอบถามที่ได้รับจากบริษัทในเขตอุตสาหกรรมจำนวน 35 ราย ถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามถูกในแต่ละข้อสูงสุดอันดับที่ 1 คือ ข้อที่ 2 เครื่องมือทางการเงินเป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงทางการเงินที่เกิดจากการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุน การซื้อขาย การกู้ยืม หรือการทำสัญญาต่าง ๆ มีจำนวน 33 ราย อันดับที่ 2 คือ ข้อที่ 2 อนุพันธ์ทางการเงิน (Derivative Instrument) เป็นเครื่องมือทางการเงินอยู่ในรูปตราสารทางการเงินหรือสัญญาชนิดหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลง

มูลค่าขึ้นอยู่กับสินทรัพย์พื้นฐาน เช่น อัตราแลกเปลี่ยน ราคาสินค้า ราคาหลักทรัพย์ เป็นต้น มีจำนวน 25 ราย อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 6 สิทธิเลือกทางการเงิน (Options) เป็นตราสารที่ให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นในการที่จะซื้อหรือขายสินทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่งตามเงื่อนไขในราคาที่ตกลงกัน มีจำนวน 22 ราย อันดับที่ 4 คือ ข้อที่ 9 บริษัทจะรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินในงบดุลได้ต่อเมื่อบริษัทได้เป็นผู้เกี่ยวข้องฝ่ายหนึ่งตามเงื่อนไขในสัญญาเครื่องมือทางการเงิน มีจำนวน 21 ราย อันดับที่ 5 คือ ข้อที่ 4 เครื่องมือทางการเงินช่วยให้บริษัทสามารถผลักดันความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ ไปให้สถาบันการเงินรับแทน โดยการยอมเสียค่าธรรมเนียม มีจำนวน 20 ราย อันดับที่ 6 คือ ข้อที่ 1 เครื่องมือทางการเงินจะนำมาใช้ในวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือการเก็งกำไรเท่านั้น และในข้อที่ 7 สัญญาแลกเปลี่ยน (Swaps) เป็นสัญญาระหว่างบุคคล 2 ฝ่ายในการแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในระยะเวลาที่กำหนดและพื้นฐานเงินต้นที่กำหนดแน่นอน มีจำนวน 19 ราย อันดับที่ 7 คือ ข้อที่ 8 สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swaps) เป็นสัญญาแลกเปลี่ยนเฉพาะรายจ่ายดอกเบี้ย ไม่รวมเงินต้น มีจำนวน 17 ราย อันดับที่ 8 คือ ข้อที่ 10 บริษัทไม่จำเป็นต้องเปิดเผยการป้องกันความเสี่ยงในอนาคตโดยใช้เครื่องมือทางการเงินในหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัท มีจำนวน 13 ราย และอันดับที่ 9 คือ ข้อที่ 5 สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forwards Contract) มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การใช้เป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวน หรือการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศเป็นหลัก มีจำนวน 7 ราย จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในความหมายของเครื่องมือทางการเงิน และอนุพันธ์ทางการเงิน แต่ไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจถึงการแสดงรายการเครื่องมือทางการเงินในงบการเงิน

การศึกษาแบบสอบถามที่ได้รับจากบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 35 ราย ถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน ระดับคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับคือระดับคะแนน 60-79 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับปานกลาง และระดับคะแนน 1-59 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 42.90 และระดับร้อยละ 80-100 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 14.20 จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลางหรือระดับน้อย

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับน้อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.60 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

14.30 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับน้อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.40

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.30 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับน้อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.40 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับปานกลาง และระดับปานกลาง และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.90

ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงินมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.50 พนักงานบัญชีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับน้อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.40 ผู้จัดการทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับน้อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.40 ผู้จัดการทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับน้อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.70 หัวหน้าแผนกบริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 2.90

ส่วนที่ 4 แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

4.1 ปัจจัยทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน

การศึกษาแบบสอบถามที่ได้รับจากการบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 35 ราย ซึ่งมีบริษัทที่ใช้เครื่องมือทางการเงินจำนวน 17 ราย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยให้ความสำคัญในช่วงที่อัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวนมากที่สุด รองลงมาคือ การนำเข้าเครื่องจักรหรือเครื่องมือซึ่งมีราคาสูงจากต่างประเทศ นอกจากนี้ก็คือ เมื่อมีการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศโดยใช้สกุลเงินต่างประเทศ ระยะเวลาในการกู้ยืมเงินมีระยะเวลายาวนาน ระยะเวลาการให้เครดิตแก่ลูกค้าเป็นระยะเวลานาน ราคาของวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศมีราคาขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา ทุกครั้งที่มีการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศ ระยะเวลาในการชำระหนี้ค่าสินค้า

ให้กับเจ้าหน้าที่ต่างประเทศมีระยะเวลานาน และการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้กับลูกค้าต่างประเทศตามลำดับ

4.2 ปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน

การศึกษาแบบสอบถามที่ได้รับจากบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 35 ราย ซึ่งมีบริษัทที่ใช้เครื่องมือทางการเงินจำนวน 17 ราย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงินรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยให้ความสำคัญในช่วงที่อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศมีความผันผวนมากที่สุด รองลงมาคือ อัตราดอกเบี้ยในประเทศมีความแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยในต่างประเทศมาก นอกจากนี้คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากต่างประเทศมีความผันผวน และมีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเป็นแบบอัตราดอกเบี้ยลอยตัว ตามลำดับ

4.3 ปัจจัยทางด้านอัตราค่าธรรมเนียมที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน

การศึกษาแบบสอบถามที่ได้รับจากบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 35 ราย ซึ่งมีบริษัทที่ใช้เครื่องมือทางการเงินจำนวน 17 ราย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าปัจจัยด้านอัตราค่าธรรมเนียมมีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับค่าธรรมเนียมที่เสียไปคุ้มค่ากับความเสียหายทางการเงินที่จะเกิดขึ้นกับบริษัทมากที่สุด รองลงมาคือ คำนึงถึงความเหมาะสมของเครื่องมือทางการเงินที่ใช้มากกว่าค่าธรรมเนียม นอกจากนี้ก็คือ ขอมจ่ายค่าธรรมเนียมในอัตราที่สูงถ้ามีความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมาก และเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินที่มีอัตราค่าธรรมเนียมที่ต่ำ ตามลำดับ

4.4 ปัจจัยด้านการให้บริการของธนาคารที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน

การศึกษาแบบสอบถามที่ได้รับจากบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 35 ราย ซึ่งมีบริษัทที่ใช้เครื่องมือทางการเงินจำนวน 17 ราย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าปัจจัยด้านการให้บริการของธนาคารมีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับการได้รับความสะดวกรวดเร็วในการ

ให้บริการและมีเทคโนโลยีที่นำสมัยและธนาคารคิดค่าธรรมเนียมให้การทำสัญญาต่าง ๆ เป็นกรณีพิเศษมากที่สุด รองลงมาคือ ธนาคารมีแนะนำการใช้เครื่องมือทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับบริษัท และได้รับข้อมูลรายงานความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้คือ ธนาคารเสนอทางเลือกในการบริการในหลาย ๆ ด้านเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางการเงิน และธนาคารที่มีการติดต่อทางด้านธุรกรรมทางการเงินกับบริษัทเป็นประจำ

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันนั้นมีความยุ่งยาก และซับซ้อนมากขึ้น เป็นการยากที่จะทราบว่าจะในอนาคตจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้าง ดังนั้นบริษัทจึงจำเป็นต้องดำเนินการดังนี้

1. ต้องมีผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่จะเข้ามาดูแล เมื่อมีปัญหาที่ต้องเกิดขึ้นในอนาคตจะได้หาวิธีการป้องกันเพื่อให้ความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตมีน้อยที่สุด

2. การนำซึ่งเครื่องมือทางการเงินก็เป็นมาตรการหนึ่งในการนำมาใช้ป้องกันความเสี่ยงทางการเงินทำให้ผู้บริหารสามารถใช้เวลาในการบริหารงานได้โดยไม่ต้องกังวลกับเรื่องความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย และราคาสินค้า

3. การใช้เครื่องมือทางการเงินก็มีข้อเสีย ถ้านำไปใช้ป้องกันความเสี่ยงอย่างไม่เหมาะสมหรือผู้บริหารต้องการรายงานผลกำไรที่สูงขึ้น โดยการนำเครื่องมือทางการเงินไปใช้ในการเก็งกำไร โดยหวังจะทำให้บริษัทมีผลกำไรที่สูงขึ้น เพราะคนส่วนใหญ่ก็ยังไม่ค่อยเข้าใจมากนัก เป็นผลทำให้การตัดสินใจเกิดความผิดพลาดได้ง่าย ดังนั้นผู้บริหารระดับสูงจึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีควบคุมการดำเนินงานของพนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

4. นอกจากนี้ผู้บริหารระดับสูงผู้บริหารการเงิน และกรรมการบริษัท ควรต้องมีความรู้ในเรื่องของเครื่องมือทางการเงินที่บริษัทได้นำมาใช้ ควรมีกระบวนการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่ามีการนำเครื่องมือทางการเงินไปใช้ตามนโยบายของบริษัท

5. นอกจากนี้ควรมีการรายงานให้ผู้ถือหุ้นได้ทราบว่า ขณะนี้บริษัทได้มีการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้เครื่องมือทางการเงินประเภทใดบ้าง และพนักงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินก็ควรจะได้รับความรู้ด้านการใช้เครื่องมือทางการเงินก็ควรจะได้มีความรู้ทางด้านการใช้เครื่องมือทางการเงินที่ถูกต้อง เพื่อให้มีการนำเครื่องมือทางการเงินไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและให้ประโยชน์สูงสุดแก่บริษัท

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

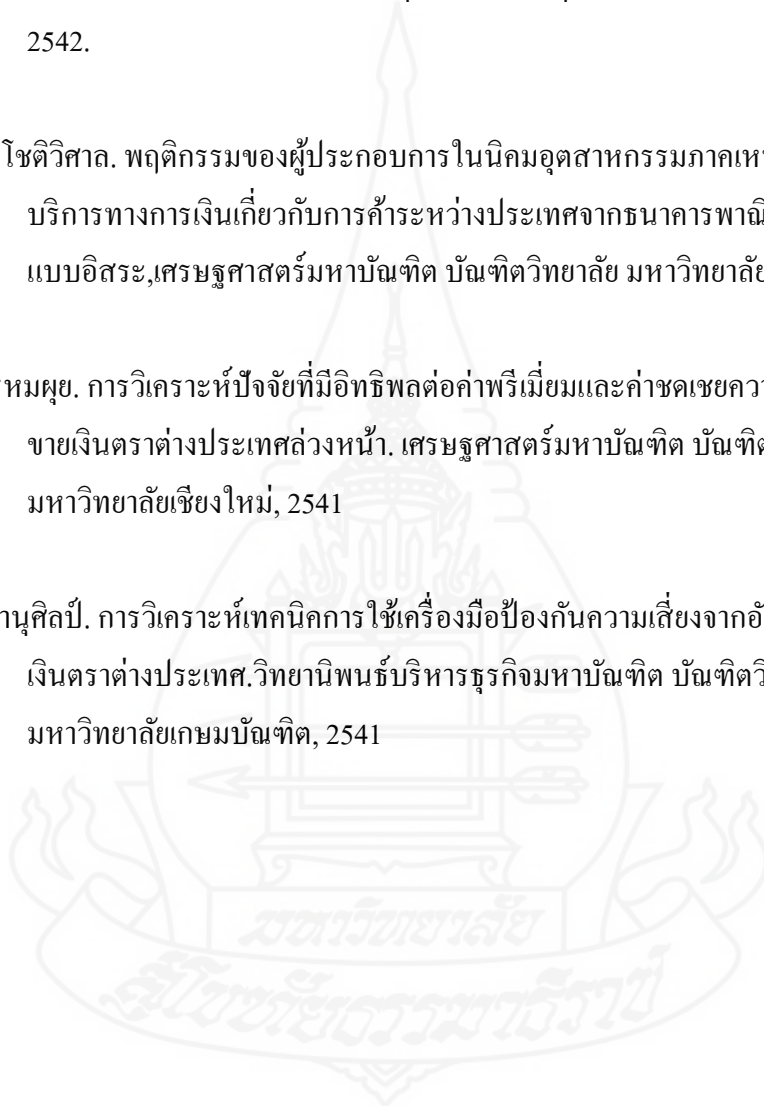
ทวี รื่นจินดา. สถิติเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543

ฐาปนา ฉันทไพศาล. การเงินระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เม็ดทรายพรีนติ้ง,
2542.

ประสิทธิ์ โชติวิศาล. พฤติกรรมของผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือต่อการใช้
บริการทางการเงินเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์. การค้นคว้า
แบบอิสระ, เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544

พิเชษฐ์ พรหมสุข. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าพรีเมียมและค่าชดเชยความเสี่ยงในการซื้อ
ขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541

ศุภกรจิรา ทำนุศิลป์. การวิเคราะห์เทคนิคการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน
เงินตราต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2541

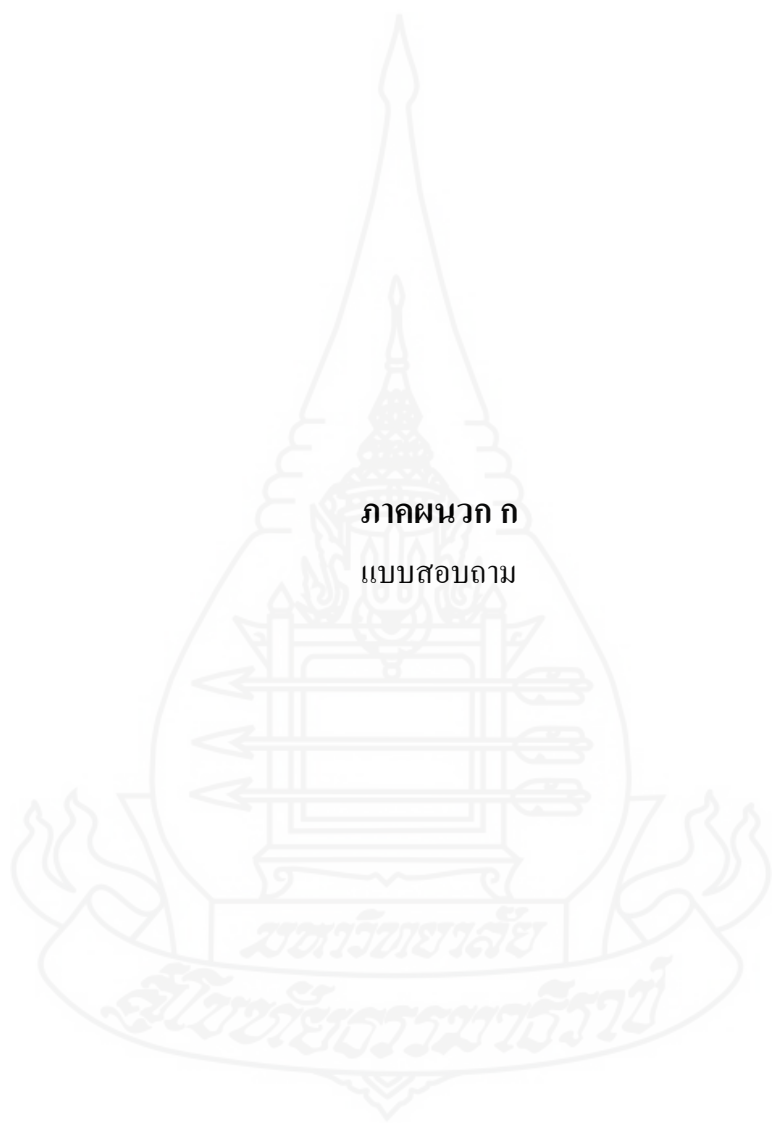

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม**เรื่อง**

**แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงของผู้บริหารในเขตนิคม
อุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร**

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าแบบอิสระ ตามหลักสูตรปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงใคร่ขอความกรุณา
จากท่าน โปรดให้ข้อมูลในแบบสอบถามนี้ ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ทางการ
ศึกษาวิจัยเท่านั้น ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

คำอธิบายแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มี 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อ
ป้องกันความเสี่ยงทาง การเงิน

เพื่อทราบแนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินของท่าน โปรดตอบคำถามของ
แบบสอบถามทุกข้อ ถ้ากิจการของท่านได้มีการนำเครื่องมือทางการเงินมาใช้แล้ว คำตอบทุกข้อ
ของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงาน หรือหน่วยงานของท่าน แต่ประการใด ทั้งนี้เพราะ
ข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาวิเคราะห์โดยรวม จึงขอให้ท่านได้โปรดเลือกคำตอบที่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือ
ใกล้เคียงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำจำกัดความ

เครื่องมือทางการเงิน หมายถึง สัญญาใด ๆ ที่ทำให้สินทรัพย์ทางการเงินของกิจการหนึ่งหรือหนี้สินทางการเงินหรือตราสารทุนของอีกกิจการหนึ่งเพิ่มในเวลาเดียวกัน

เครื่องมือทางการเงิน ประกอบด้วย

- ปฐมพันธ์ทางการเงิน ได้แก่ เงินสด ลูกหนี้ เจ้าหนี้ สัญญาเช่าการเงิน หุ้นทุน หุ้นกู้ -
- อนุพันธ์ทางการเงิน ได้แก่ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forwards) สัญญาซื้อขายอนาคต (Futures) สิทธิเลือกทางการเงิน (Option) สัญญาแลกเปลี่ยน (Swaps)

ความเสี่ยงทางการเงิน หมายถึง ภาวะความไม่แน่นอนที่ผู้ดำเนินธุรกรรมมีโอกาสที่จะไม่ได้รับผลตามความคาดหวังไว้ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นอาจจะสูงหรือต่ำกว่าผลที่คาดไว้ เนื่องจากความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต

คำชี้แจง กรุณาขีด ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่เห็นว่าตรงกับความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี
 2. 31 – 40 ปี
 3. มากกว่า 40 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
 2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี

4. จบการศึกษาจากสาขาใด

1. การบัญชี
 2. การเงิน – การธนาคาร
 3. อื่น ๆ (ระบุ) .....

5. ตำแหน่งผู้ให้ข้อมูล

- 1. ผู้จัดการฝ่ายการบัญชีและการเงิน
- 2. ผู้จัดการทั่วไป
- 3. อื่น ๆ (ระบุ) .....

6. ผู้มีอำนาจตัดสินใจในการบริหารการเงินของบริษัท

- 1. ผู้จัดการฝ่ายการบัญชีและการเงิน
- 2. ผู้จัดการทั่วไป
- 3. อื่น ๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

1. ประเภทของโรงงาน

- 1. อุตสาหกรรมบริการ
- 2. อุตสาหกรรมเทคโนโลยี
- 3. อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์
- 4. อุตสาหกรรมกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค
- 5. อุตสาหกรรมอื่น ๆ ระบุ .....

2. ระยะเวลาที่กิจการเปิดดำเนินการ

- 1. ต่ำกว่า 5 ปี
- 2. 5 ปี – 10 ปี
- 3. 11 ปี – 15 ปี
- 4. มากกว่า 15 ปี

3. จำนวนทุนจดทะเบียนของกิจการมีจำนวนเท่าใด

- 1. น้อยกว่า หรือเท่ากับ 100 ล้านบาท
- 2. 101 – 300 ล้านบาท
- 3. 301 – 500 ล้านบาท
- 4. มากกว่า 500 ล้านบาท

4. กิจการมีการส่งสินค้าออกไปขายยังต่างประเทศเป็นสกุลเงิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ดอลลาร์
  - 2. เยน
  - 3. บาท
  - 4. อื่น ๆ ระบุ .....
5. ระยะเวลาในการให้เครดิตแก่ลูกค้าต่างประเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. น้อยกว่า 30 วัน
  - 2. 30 วัน
  - 3. 60 วัน
  - 4. มากกว่า 60 วัน
6. กิจการมีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศหรือไม่
- 1. ส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศ
  - 2. นำเข้าจากต่างประเทศในจำนวนไม่มาก
  - 3. ไม่มีการนำเข้าจากต่างประเทศ
7. กิจการมีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ โดยใช้สกุลเงิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ดอลลาร์
  - 2. เยน
  - 3. บาท
  - 4. อื่น ๆ ระบุ .....
8. ระยะเวลาในการชำระค่าสินค้าให้กับเจ้าหนี้ต่างประเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. น้อยกว่า 30 วัน
  - 2. 30 วัน
  - 3. 60 วัน
  - 4. มากกว่า 60 วัน
9. กิจการมีการกู้เงินจากต่างประเทศหรือไม่ (ถ้าไม่มีให้ข้ามไปข้อ 13)
- 1. มี
  - 2. ไม่มี

10. สกุลเงินที่ผู้เงินตราจากต่างประเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ดอลลาร์
2. เยน
3. บาท
4. อื่น ๆ ระบุ .....

11. ระยะเวลาที่ต้องจ่ายเงินกู้จากต่างประเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. จ่ายคืนทั้งจำนวน ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี
2. จ่ายคืนทั้งจำนวน ระยะเวลา 1 ปี
3. จ่ายคืนทั้งจำนวน ระยะเวลามากกว่า 1 ปี
4. จ่ายเป็นงวด ๆ เป็นระยะเวลา ..... ปี ละ.....งวด

12. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เป็นแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. แบบคงที่
2. แบบลอยตัว

13. กิจกรรมมีการป้องกันความเสี่ยงทางการเงินโดยใช้เครื่องมือทางการเงินหรือไม่
ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความแต่ละข้อพร้อมให้เหตุผล

	เคยใช้	ไม่เคยใช้	เหตุผล
1. สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forward Contract)	_____	_____	_____
2. สิทธิเลือกทางการเงิน (Option)	_____	_____	_____
3. สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (Currency Swap)	_____	_____	_____
4. สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap)	_____	_____	_____

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือเพียง
ช่องเดียว

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน	ทราบว่าเป็น			
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ทราบ
1. เครื่องมือทางการเงินจะนำมาใช้ในวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือการเก็งกำไรเท่านั้น				
2. เครื่องมือทางการเงินเป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงทางการเงินที่เกิดจากการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุน การซื้อขาย การกู้ยืม หรือ การทำสัญญาต่าง ๆ				
3. อนุพันธ์ทางการเงิน (Derivative Instrument) เป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้บริหารความเสี่ยงทางการเงินอยู่ในรูปของตราสารทางการเงินหรือสัญญาชนิดหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าขึ้นอยู่กับสินทรัพย์พื้นฐาน เช่น อัตราแลกเปลี่ยน ราคาสินค้า ราคาหลักทรัพย์ เป็นต้น				
4. เครื่องมือทางการเงินช่วยให้บริษัทสามารถลดความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ ไปให้สถาบันการเงินรับแทนโดยการยอมเสียค่าธรรมเนียม				
5. สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forward Contract) มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การใช้เป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวน หรือการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศเป็นหลัก				
6. สิทธิเลือกทางการเงิน (Option) เป็นตราสารที่ให้สิทธิแก่ผู้ถือในการที่จะซื้อหรือขายสินทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่งตามเงื่อนไขในราคาที่ตกลงกัน				

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน	ทราบว่าเป็น			
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ทราบ
7. สัญญาแลกเปลี่ยน (Swap) เป็นสัญญาระหว่างบุคคล 2 ฝ่ายในการแลกเปลี่ยนกระแสเงินสด ในระยะเวลาที่กำหนดและพื้นฐานของเงินต้นที่กำหนดแน่นอน				
8. สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) เป็นสัญญาแลกเปลี่ยนเฉพาะรายจ่ายดอกเบี้ยไม่รวมเงินต้น				
9. กิจการจะรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินในงบดุลได้ต่อเมื่อกิจการได้เป็นผู้เกี่ยวข้องฝ่ายหนึ่งตามเงื่อนไขในสัญญาเครื่องมือทางการเงิน				
10. กิจการไม่จำเป็นต้องเปิดเผยการป้องกันความเสี่ยงในอนาคต โดยใช้เครื่องมือทางการเงินในหมายเหตุประกอบงบการเงินของกิจการ				

ส่วนที่ 4 แนวทางการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางจากอัตราแลกเปลี่ยน

ปัจจัยต่อไปนี้มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพียงใด

ปัจจัย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ</p> <ol style="list-style-type: none"> ในช่วงที่อัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวน นำเข้าเครื่องจักรหรือเครื่องมือซึ่งมีราคาสูงจากต่างประเทศ ทุกครั้งที่มีการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศ เมื่อมีการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ราคาของวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศมีราคาขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา ระยะเวลาในการชำระหนี้ค่าสินค้าให้กับเจ้าหนี้ต่างประเทศมีระยะเวลานาน การขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้กับลูกค้าต่างประเทศ ระยะเวลาการให้เครดิตแก่ลูกค้าเป็นระยะเวลานาน มีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศโดยใช้สกุลเงินต่างประเทศ ระยะเวลาในการกู้ยืมเงินมีระยะเวลานาน 					

ปัจจัย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p style="text-align: center;">อัตราดอกเบี้ย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศมีความผันผวน 2. อัตราดอกเบี้ยในประเทศมีความแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยในต่างประเทศมาก 3. มีการกู้เงินจากต่างประเทศเป็นแบบอัตราดอกเบี้ยลอยตัว 4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากต่างประเทศมีความผันผวน 					
<p style="text-align: center;">อัตราค่าธรรมเนียม (Premium)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เลือกใช้เครื่องมือทางการเงินที่มีอัตราค่าธรรมเนียมที่ต่ำ 2. ยอมจ่ายค่าธรรมเนียมในอัตราที่สูงถ้ามีความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมาก 3. ค่าธรรมเนียมที่เสียไปคุ้มค่ากับความเสียหายทางการเงินที่จะเกิดขึ้นกับกิจการ 4. คำนึงถึงความเหมาะสมของเครื่องมือทางการเงินที่ใช้มากกว่าค่าธรรมเนียม 					

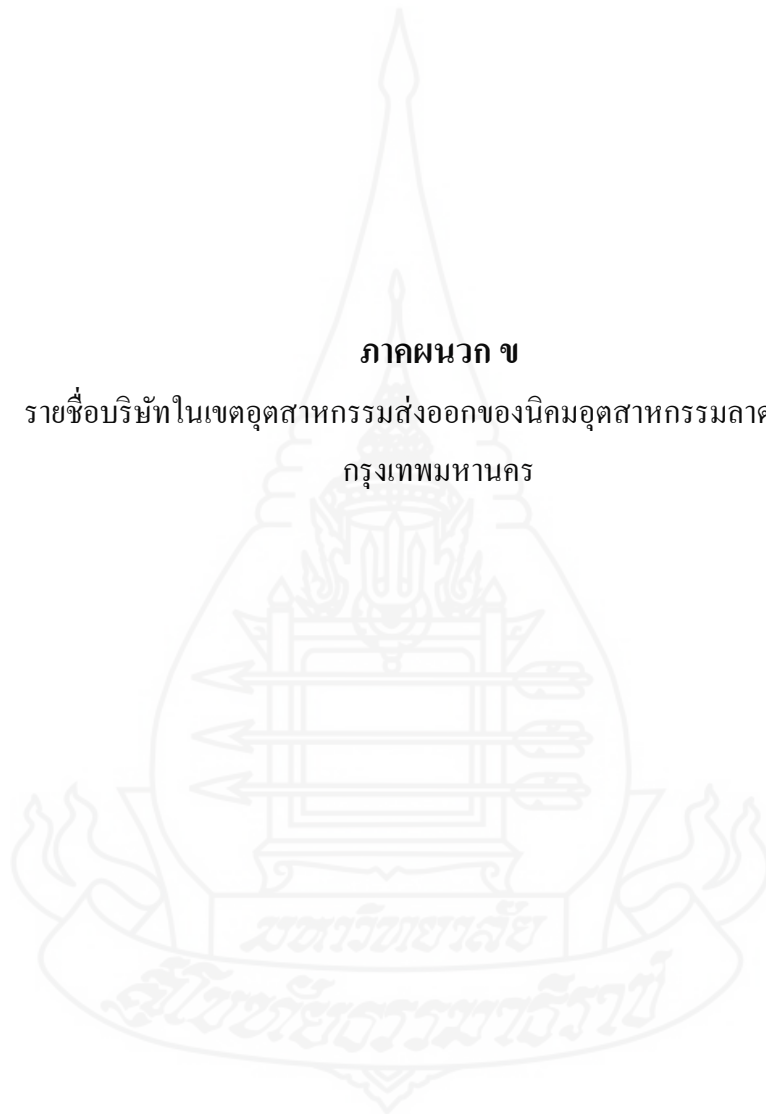
ปัจจัย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p style="text-align: center;">การให้บริการของธนาคาร</p> <p>1. ธนาคารมีแนะนำการใช้เครื่องมือทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับกิจการ</p> <p>2. ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการและมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย</p> <p>3. ธนาคารคิดค่าธรรมเนียมให้การทำสัญญาต่าง ๆ เป็นกรณีพิเศษ</p> <p>4. ธนาคารเสนอทางเลือกในการบริการในหลาย ๆ ด้านเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางการเงิน</p> <p>5. ธนาคารที่มีการติดต่อทางด้านธุรกรรมทางการเงินกับกิจการเป็นประจำ</p> <p>6. ได้รับความรู้ข้อมูลการรายงานความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง</p>					

ปัจจัยอื่น ๆ ที่ท่านเห็นว่ามีส่วนต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

ภาคผนวก ข

รายชื่อบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกของนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร

รายชื่อบริษัทในเขตอุตสาหกรรมส่งออกของนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	รายชื่อ	ประเภทกิจการ
1	บริษัท เพรสซิเด็นท์เบเกอร์ จำกัด	ขนมปังปอนด์ บั๊นโรล แชนวิชและเค้ก
2	บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)	อาหารคาว, หวานแช่แข็ง, ไข่กรอก, แฮม, เบคอน, โบโลน่า
3	บริษัท เสรีวัฒน์ ฟู้ดส์ จำกัด (อยู่ใน บ. เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จก.)	เส้นมักริโรนี ไอซิ่ง, ผงฟู, แป้งถั่ว ถั่วผสมอาหาร กลิ่นผสมอาหาร
4	บริษัท กิวแอนด์คิวโฮลดิ้ง จำกัด	ผลิตยางแผ่น
5	บริษัท ทิปโก้เอสพีลท์ จำกัด (มหาชน)	ยางอิมัลชัน ยางมะตอยเหลว
6	บริษัท แสงทศอินคัสเทรียล จำกัด	เฟอร์นิเจอร์ ไม้ กระจกประตู หน้าต่าง เครื่องเรือน
7	บริษัท กิวแอนด์คิวโฮลดิ้ง จำกัด	ผลิตยางแผ่น
8	บริษัท ดันไมสัน(ประเทศไทย) จำกัด	อุปกรณ์ยึดสายไฟฟ้า อุปกรณ์ป้องกันสายไฟฟ้า
9	บริษัท เค สเต โล (เอเชีย) จำกัด	ปากกาสำหรับจับวัตถุ ลื่นปิดวาล์ว คอมเพรสเซอร์
10	บริษัท เอริเทค อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด	ตัวประจุไฟฟ้า
11	บริษัท อชาด้าแมชชีนเนอรี จำกัด	เครื่องตัดปဲเกลียว/บีมน้ำ
12	บริษัท โซนี่แมกเนติกโปรดักท์ (ประเทศไทย) จำกัด	ผลิตและประกอบแมกเนติก วีดีโอเทป และตลับ บันทึกเสียง
13	บริษัท ไทยเมจิฟาร์มมาชีวิคัล จำกัด	ยาปฏิชีวนะ ผลิตแป้งเชื้อ
14	บริษัท ฟาร์มมาแคร์ จำกัด	เภสัชภัณฑ์
15	บริษัท โรงพยาบาลลาดกระบัง จำกัด	สถานพยาบาล
16	บริษัท คอร์ดีน่าสปอร์ตอินคัสตรีย์ จำกัด	ถุงมือเบสบอลและถุงเบสบอล เครื่องมือ เครื่องใช้ในการกีฬา
17	บริษัท ไทย โอ.พี.พี. จำกัด	ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการหีบห่อ

ลำดับ ที่	รายชื่อ	ประเภทกิจการ
18	บริษัท ไทยมารูเคน จำกัด	งานประกอบเกี่ยวกับ โครงเหล็ก
19	บริษัท อชาด้า (ประเทศไทย) จำกัด	เครื่องตัดป่าเกลียว/ปั้มน้ำ
20	บริษัท ซึบา-สเปเชียลตีเคมีคอล (ประเทศไทย) จำกัด	ผลิตภัณฑ์เคมีที่ใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ
21	บริษัท กุลธรเคอร์บี จำกัด (มหาชน)	ผลิตมอเตอร์คอมเพรสเซอร์และชิ้นส่วนมอเตอร์ คอมเพรสเซอร์
22	บริษัท กุลธรอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด	มอเตอร์ไฟฟ้าสำหรับเครื่องปรับอากาศ
23	บริษัท เค เค นากามูระโมลด์ จำกัด	ผลิตและซ่อมแม่พิมพ์ ผลิต ชิ้นงานพลาสติกสำหรับยาน ยนต์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า
24	ห้างหุ้นส่วนจำกัดเคอร์รอร์เซย์	เครื่องประดับเทียม
25	บริษัท ไทยประดิษฐ์ประกอบรถ (2504) จำกัด	ประกอบรถยนต์และผลิตอุปกรณ์รถยนต์
26	บริษัท เอ็ม เอ็ม ซี สิทธิผล จำกัด	ชิ้นส่วนของเครื่องยนต์
27	บริษัท อีซูซูเอ็นเอ็นแมนูแฟคเจอร์ริง (ประเทศไทย) จำกัด	ประกอบเครื่องยนต์
28	บริษัท นิเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด	บรรจุเคมีภัณฑ์ที่ใช้เครื่องเขียน น้ำยาลบคำผิด
29	บริษัท ริโอเท็กซ์ โพลีเมอร์ จำกัด	กาว เคมีภัณฑ์ เรซิน
30	บริษัท เจริญทองกลามิทวีป จำกัด	หลอดลามิทวีปสำหรับบรรจุยาสีฟัน
31	บริษัท กรีนสวีลด์ จำกัด	เครื่องสำอาง แชมพูและครีมขนาดผม
32	บริษัท จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน (ไทย) จำกัด	สินค้าอุปโภค เช่น แชมพู แป้ง ครีมบำรุงผิว ผ้าอ้อม ก้าน สำลีพันปลายไม้
33	บริษัท ชันโก้เคมีคอลส์ จำกัด	สีทาบ้าน สีที่ใช้ในอุตสาหกรรมทุกชนิด ทินเนอร์สำหรับ แลคเกอร์
34	บริษัท ไคโบ อินดัสตรี (ประเทศไทย) จำกัด	ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ปลอกหมอน ผ้าเช็ดหน้า ผลิต ประกอบชิ้นส่วนประกอบ

ลำดับ ที่	รายชื่อ	ประเภทกิจการ
35	บริษัท โพลีทรอนอินดัสทรี จำกัด	รับอัดฉีดพลาสติก ออกแบบ ผลิตภัณฑ์พลาสติก ไฟฉาย
36	บริษัท ชันมาร์ เอส.พี จำกัด	เครื่องป่นอาหาร เครื่องเล่นทีวี เกมส์
37	บริษัท รอยโก้ฟู๊ดส์ จำกัด	บรรจุผงชา
38	บริษัท ยูนิลีเวอร์ไทยโฮล ดี้งส์ จำกัด	ผงซักฟอก แชมพู สบู่ น้ำยาล้างภาชนะ ยาสีฟัน กลีเซอริน น้ำยาปรับ ผ้านุ่ม น้ำยาซักแห้ง ไอศกรีม
39	บริษัท แอลพลา (ประเทศ ไทย) จำกัด	ขวดและฝาพลาสติก

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวศุภศรี นุ่นมี
วัน เดือน ปีเกิด	23 พฤศจิกายน 2522
สถานที่เกิด	จังหวัด สงขลา
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาการบัญชี โรงเรียนพณิชยการหาดใหญ่ ปีการศึกษา 2541 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี โรงเรียนพณิชยการหาดใหญ่ ปีการศึกษา 2543 สำเร็จการศึกษาปริญญาบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ปีการศึกษา 2545
สถานที่ทำงาน	บริษัท เอเชียนิกส์ จำกัด
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้จัดการแผนกการเงิน

